

OBSAH

Voľba nového eparchiálneho biskupa	3
Životy svätých	4
Pravoslávny duchovný život	13
Čudotvorné ikony	18
Otázky a odpovede	21
Detská stránka	24
Rozhovory s duchovnými	36
Zo sveta	42
Akcie BPM	44
Užitočné pre dušu...	49
O hrdosti a pokore	54
Šiel som s Evanjeliom a nebál som sa	55
Recepty	60
Pozvánka	63

**„Čokoľvek ste urobili jednému
z týchto mojich najmenších
bratov, mne ste urobili“.
Mt 25,40**

**Obálka: Vysviacka a intronizácia archimandritu
Rastislava na arcibiskupa prešovskej katedry**

ISTINA

*Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
ročník XVII./2012*

šéfredaktor: *Peter Polakovič*
redaktori: *Alexander Halaška, Marcela
Hviždáková, Zuzana Sadilková, Juliána
Polakovičová, protodiakon Ján Husár,
Tatiana Mihaličová, Radoslav Lupjan,
Radka Baková, Miroslav Humenský*
pokladníčka: *Tatiana Mihaličová*
technický redaktor: *Peter Polakovič*
detská stránka: *Janka Kobanová, Lenka
Kimáková*
redaktori pre distribúciu: *Ľuboš Omaska,
Miroslav Pavlenko, Adriána Pavlenková*
korektúra: *prot. Peter Kormaník*

Vydáva:

*Bratstvo pravoslávnej mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS
tel.: 0948 509 980*

e-mail: *istina12@gmail.com*
IČO: 17075947

www.bpm.orthodox.sk

S blahoslovením Jeho Vysokopre-
osviatenosti Rastislava, arcibiskupa
prešovského a Slovenska.

Vychádza 12-krát do roka.
Ročný príspevok + poštovné 10,40 €

*Vaše finančné príspevky posielajte
na adresu redakcie:*

*Bratstvo pravoslávnej
mládeže
na Slovensku - SYNDESMOS,
redakcia ISTINY
Bayerova 8, 080 01,
Prešov,
prípadne na účet Istiny:
4008409298/7500.*

*Cirkevne schválené.
Redakcia si vyhradzuje právo upravovať
príspevky v súlade
s učením Cirkvi.
Nevyžiadané rukopisy nevraciam.*

ISSN 1335-6739

Číslo indexu: EV 3633/09.

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Voľba nového eparchiálneho biskupa

Z poverenia prezidenta Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS Alexandra Halušku a viceprezidentky BPM Jozefíny Polakovičovej som sa ako delegátka BPM zúčastnila dňa 20. októbra 2012 na **Eparchiálnom zhromaždení Prešovskej pravoslávnej eparchie**. Zasadnutie sa konalo v Katedrálnom chráme

sv. Alexandra Nevského v Prešove a jeho hlavným dôvodom bola voľba eparchiálneho biskupa.

Po molebene, v ktorom sme poprosili o pomoc Svätého Ducha, Eparchiálne zhromaždenie pozdravil vla-

dyka Tichon, ktorý taktiež prečítal list od metropolitu Kryštofa. Nasledovalo niekoľko volieb – voľba skrutátorov, podpredsedov zhromaždenia, volebnej a mandátovej komisie a taktiež bolo potrebné odsúhlasiť novelu rokovacieho poriadku z roku 2006. Po občerstvení v poobedňajších hodinách nadišla chvíľa pre samotnú voľbu biskupa. Boli prečítané životopisy troch kandidátov: vladyku Tichona, biskupa komárňanského, jeromonacha Metoda (občianskym menom

Nikolaja Cupera) a jeromonacha Rastislava (občianskym menom Andreja Gonta). Po krátkej diskusii bolo vyhlásené prvé kolo volieb, z ktorého do druhého kola postúpili dvaja kandidáti s najväčším počtom hlasov, a to jeromonach Metod a jeromonach Rastislav. V druhom kole získal viac hlasov jeromonach Rastislav. Postúpil do tretieho kola,

v ktorom bolo potrebné získať dvoj tretinovú väčšinu súhlasných hlasov všetkých prítomných členov zhromaždenia. Po tomto kole už bolo jasné, že Eparchiálne zhromaždenie si v ten deň zvolilo nového

biskupa, ktorý získal 83% podporu a je ním **jeromonach Rastislav**.

Zasadnutie ukončil predseda Eparchiálneho zhromaždenia vladyka Tichon poďakovaním a modlitbou. Intronizácia jeromonacha, neskôr archimandritu Rastislava na post arcibiskupa Prešovskej pravoslávnej eparchie sa konala 18. novembra 2012 v katedrálnom chráme v Prešove.

Mgr. Zuzana Repková

Svätý mučeník Platón, deň pamiatky 18. november

Svätý mučeník Platón sa narodil v zbožnej rodine v meste Ankira v Galácii. Bol bratom svätého mučeníka Antiocha vrača – lekára (pamiatka 16. júla). Ešte ako mladý zanechal rodný dom a chodil po mestách oduševnene hlásajúc Božie slovo pohanom. Udivoval svojich poslucháčov rozhodnosťou a krásou slov a hlbokou znalosťou gréckej vzdelanosti (vedy filozofie). Za svoje kázanie bol chytený a privlečený do chrámu Zeusa na súd k panovníkovi Agripinovi. Sudca sa najprv lešťou snažil prinútiť svätého Platóna, aby sa zriekol Christa.

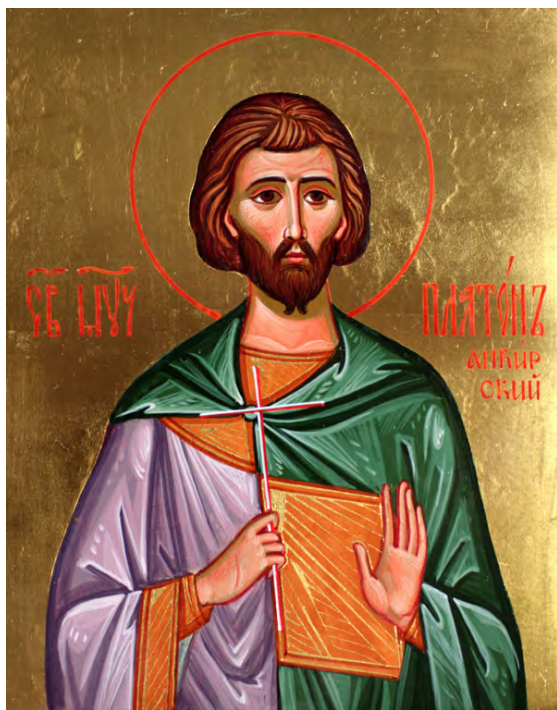
Presviedčal svätého mučeníka, že kvôli jeho múdrosti by mohol byť podobný aj samému veľkému filozofovi Platónovi, keby sa však poklonil bohom. Na to svä-

tý odvetil, že múdrosť filozofa, akokoľvek veľká by bola, je stále len ohraničená a dočasná, ale skutočná, večná a nekonečná je múdrosť ukrytá v evanjeliovom učení. Sudca mu sľúbil ako odmenu za to, že sa zriekne Christa, dať mu za ženu svoju vlastnú dcéru, vychýrenú krásavicu. No v prípade

odmietnutia pokloniť sa pohanským bohom mu hrozil mučenie a smrťou. Svätý Platón s rozhodnosťou povedal, že si radšej vyberá dočasnú smrť, aby získal večný život. Tu sa preliat pohár trpezlivosti sudcu a prikázal svätého mu-

čeníka nemilosrdne biť. Potom ho odvliekli do temnice.

Keď svätého vliekli do temnice pomedzi národ, ktorý sa tam zišiel, svätý Platón hlasne volal a prosil ich, aby neodstupovali od viery v pravého Boha, od kresťanstva. Po siedmich dňoch mučeníka Platóna znova vyviedli na súd pred Agripina do Zeusovho chrá-

mu. Mučiteľia už nastrojili všetky náradia na mučenie: vriace kotly, žeravé železo, ostré háky. Sudca dal mučeníkovi na výber: „Buď

prinesieš žertvu našim bohom, alebo na vlastnej koži vyskúšaš tieto náradia!“ Svätý sa opäť odmietol pokloniť idolom, po mučeníach ho hodili do temnice, kde ho držali osemnásť dní bez jedla a vody.

Mučitelia videli, že ani takto sa im nepodarilo zlomiť svätého Platóna. Ponúkli mu, že ho pustia na slobodu, ale len nech povie: „Veľký je boh Apollon!“ „Nechcem zhrešiť ani slovom“, odpovedal mučeník Platón. Na príkaz Agripina svätého mučeníka Platóna sťali. Tak v odvážnej a neochvejnej viere odovzdal svätý mučeník Platón svoju dušu do rúk Stvoriteľa neba i zeme. Stalo sa tak v roku 302 alebo 306.

Svätýj múčenie Platóna molí Bóha o nás!

Svätý Kliment, rímsky pápež, deň pamiatky 25. november

Svätiteľ Kliment žil v Ríme na prelome I. a II. storočia pri imperátoroch Dometiánovi, Nervovi a Trajánovi. Podľa tradície pochádzal z významnej rodiny a ešte v detstve bol odlúčený od svojich rodičov i bratov. Ako mladík úporne hľadal pravdu. Navštevoval rôzne filozofické školy hlavného mesta, ale ich

učenia sa zdali Klimentovi veľmi bezduché a nemohli nijako nasýtiť jeho smäd po absolútne. Keď sa dozvedel, že v Júdsku sa zjavil Boží Syn, vydal sa hneď na tie miesta.

Svätý Kliment sa stretol so svätým apoštolom Petrom, ktorý ho poučil vo viere a urobil ho svojím pomocníkom pri hlásaní. Spolu chodili po mestách Sýrskeho pobrežia a spolu zápasili so Šimonom Mágom.

Klimenta, ktorý bol známy svojím kázaním, urobili biskupom Ríma (okolo roku 91) po svätých Linovi a Anakletovi.¹

Po ustanovení na katedru sa stal svätiteľ Kliment svedkom apoštolského kázania, hlavne cez skutky svätého apoštola Petra. „Majúc kázanie apoštolov vo svojich ušiach a ich tradíciu pred svojimi očami“, píše o ňom svätý Irinej (Иринеѣ Лионскій. Против ересей. III, 3, 3 // SC. 34, 105.), pokorný a krotký, ale zbehlý vo Svätom Písme i v gréckej filozofii obracal k viere Židov i modloslužobníkov. Hovoril im o nekonečnom milosrdenstve Boha a o Kráľovstve nebeskom, ktoré očakáva tých, ktorí s vierou a nádejou nastúpia na cestu pokánia.

Svätý Kliment je autorom sláv-

1 Niekedy sa spomína, že práve Kliment bol prvým biskupom Ríma, ale tu nie je žiadne protirečenie, pretože v tom čase neexistoval zjavný rozdiel medzi biskupom a staršinom (presbyterom), takže i Linus, Anaklet aj Kliment sú učeníkmi apoštolov a zvlášť vynikajúce osobnosti v Rímskej cirkvi tejto epochy. Mohli jeden po druhom alebo čas od času všetci vykonávať povinnosti biskupa.

neho Listu k Cirkvi v Korinte, ktoré niektorí dokonca zaraďujú k listom Svätého Písma (niektorí ho zaraďujú do Zoznamu kánonických kníh Sv. Písma). V tomto liste vy-

zýva niektorých mladých členov Korintskej obce, ktorí povstali proti starejšiemu obce, vyzýva ich, aby ochraňovali jednotu údov Christovho Tela, aby mali v úcte hierarchiu, ktorú ustanovili svätí apoštoli. Svätiteľovi sa pripisujú i iné diela: „Pravidlá svätých apoštolov“, „Apoštolské usta-

novenia (riešenia)“, a tiež „Druhý list ku Korinťanom“, ktorého autorstvo najpravdepodobnejšie neprináleží svätému Klimentovi, ale je veľmi významný.²

Kázaním svätého Klimenta sa

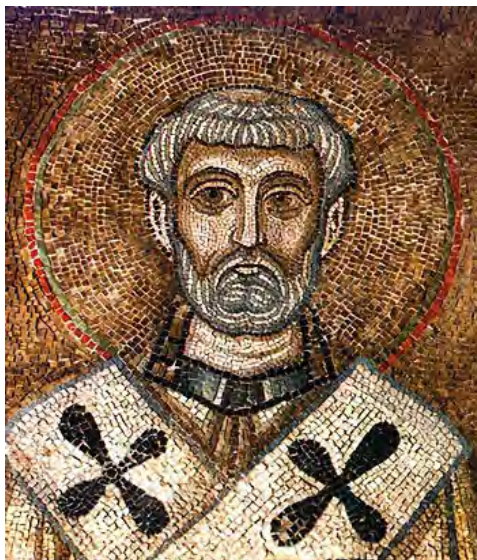
2 Historické výskumy dokazujú, že Druhý list ku Korinťanom Klimenta Rímskeho je kajúčna homília napísaná v Sýrii alebo Egypte okolo roku 150. Apoštolské ustanovenia vznikli v Sýrii na konci IV. storočia a Pravidlá svätých apoštolov sú zborníkom 35 disciplinárnych kánonov, ktoré sú na konci siedmej knihy Apoštolských ustanovení. Trulský snem vo svojom 2. pravidle zavrhuje Ustanovenia, ale prijíma Pravidlá, ktoré do toho času už vošli do zborníkov kánonov.

ku kresťanstvu obrátila i Feodora, manželka prefekta Sisiniya, blízkeho priateľa imperátora Nervy a tiež pod Klimetovým vplyvom prijal krst dokonca i sám Sisinius, potom ako ho zázračné uzdravil zo slepoty spôsobenej jeho idolopoklonstvom.

Keď sa o tom i o náraste počtu kresťanov medzi pohanmi dopočul konzul Publius, na príkaz imperátora Trajána poslal svätého Klimenta do vyhnanstva na Chersones Tavrijský. Bol to nehostinný kraj na východe vtedajšieho Rímskeho impéria. Tam svätiteľ stretol 2000 kresťanov deportovaných tu na prácu v kameňolome. Potešil strádaúcich v ťažkých podmienkach, pripomenul im večné blaženstvo a na jeho modlitby v tejto pustatine vytriskol prameň vody, aby tak uľahčil život týmto kresťanom. Dokonca i vo vyhnanstve obracal duše mnohých neveriacich k pravde. O svätom Klimentovi sa tiež hovorí, že vďaka nemu bolo za rok postavených 75 chrámov.

No zakrátko na Cherson imperátor poslal krutého vládcu, aby

skoncoval s masovým prijímaním kresťanstva. Ten sa hneď osopil na svätého Klimenta. Najprv podrobil biskupa mučeniam. Potom prikázal svätému Klimentovi na krk priviazať kotvu a hodiť ho do Čierneho mora, aby veriaci nenašli jeho telo a nemohli ho uctievať. No aj tak Hospodin nenechal osirotené

duchovné stádo bez svätého pastiera. Hospodin vypočul ich modlitbu. More sa zázračne rozostúpilo a kresťania uvideli telo svätého Klimenta asi 300 metrov od brehu. Od toho času každý rok v deň smrti svätého Klimenta more ustupovalo, aby veriaci si

mohli uctiť sväté mošči (ostatky).

Omnoho neskôr v roku 860 bol svätý Cyril, apoštol Slovanov, poslaný na Chersones. Prišiel do mesta aj so svojím bratom Metodom. Dopočujúc sa o každoročnom zázraku, presvedčil duchovenstvo i pastvu, aby prosili Boha o nájdenie ostatkov. Po spoločnej modlitbe o polnoci na hladinu vyplávali čestné mošči svätého Klimenta. Svätý Cyril a Metod ich vylovili z vody a priniesli sväté ostatky pápežovi Adriánovi II. do Ríma.

Svätiteľ Spyridon
trimifuntský, deň pamiatky
12. december

Svätiteľ Spyridon Trimifuntský sa narodil na konci III. storočia na ostrove Cyprus. Zachovalo sa len málo svedectiev o jeho živote. Známe je, že bol pastierom, mal ženu a deti. Všetky svoje peniaze daroval núdzným a cudzincom a za to ho Hospodin odmenil darom tvorenia zázrakov. Uzdravoval nevylečiteľne chorých a vyhánal besov.

Po smrti ženy, za kráľovania cisára Konštantína Veľkého (306 – 337), ho vysvätili za cyperského biskupa mesta Trimifunt. Aj po prijatí biskupstva svätý Spyridon nezmenil spôsob svojho života a spojil pastiersku službu so skutkami milosrdenstva. Podľa svedectiev cirkevných historikov bol svätiteľ Spyridon prítomný na I. všeobecnom sobore (sne) (325). Na sobore sa dostal do sporu s gréckym filozofom, ktorý zastával ariánsku herézu.

Jenoduchá reč svätého Spyridona všetkým zjavne odhalila nemohúcnosť ľudskej múdrosti pred Premúdrosťou Božou. „Počuj filozof, čo ti poviem: my veríme, že všemohúci Boh svojim Slovom a Duchom z ničoho stvoril nebo, zem, človeka a celý viditeľný i neviditeľný svet. Tým Slovom je Syn Boží, ktorý kvôli našim hriechom zišiel tu na Zem,

narodil sa z panny, žil s ľuďmi, trpel a zomrel pre našu spásu a potom vstal z mŕtvych, vykúpil svojím strádaním prarodičovský hriech a spolu so sebou vzkriesil i ľudský rod.

Veríme, že je jednobytý a spolu uctievaný s Otcom. Veríme tomu bez všelijakých zavadzajúcich myšlienok, pretože toto tajomstvo nie je možné pochopiť ľudským rozumom“. Výsledkom ich debaty bolo, že zástanca bludného učenia, filozof, prijal krst a stal sa horlivým obrancom kresťanstva. Po rozhovore so svätým Spyridonom sa filozof obrátil na svojich priateľov so slovami:

„Počúvajte. Pokiaľ sa tento súboj viedol prostredníctvom dôkazov, ja som nachádzal protiargumenty a so svojim umením diskutovať som vyvracal všetko, čo predostreli. Ale keď namiesto rozumových dôkazov z úst tohto starca vychádzala akási zvláštna sila, všetky moje dôkazy a argumenty sa stali nepoužiteľnými pred ňou, pretože človek sa nemôže protiviť Bohu. Ak niekto z vás myslí tak ako ja doteraz, nech uverí v Christa a spolu so mnou nech nasleduje tohto starca, cez ktorého ústa hovorí sám Boh!“

Na tomto Všeobecnom sobore svätiteľ Spyridon ukázal aj očividný dôkaz jednoty vo Svätej Trojici. Zobral do ruky tehlu a stlačil ju. V okamihu vyšľahol

z tehly plameň a potiekla voda a v jeho rukách ostala hlina. „Hľa, toto sú tri živly a tehla je iba jedna; takto sú aj v Najsvätejšej Trojici tri Osoby a predsa jedno Božstvo!“ vysvetlil zázrak svätý Spyridon.

S veľkou láskou sa svätiteľ staral o svoju pastvu. Po jeho modlitbách sucho vystriedal hojný a blahodarný dážď, nekončiacce dažde prestali, boli uzdravení chorí a silnou modlitbou vyhánal démonov. Raz za svätým Spyridonom prišla matka s mŕtvym dieťaťom

na rukách a prosila svätého o pomoc. Na jeho modlitby dieťaťko ožilo. Spyridon vrátil dieťa matke, ale tá z radosti i údivu padla na zem mŕtva, no modlitba Božieho služobníka vrátila život i matke.

Raz sa Spyridon veľmi ponáhľal, aby zachránil pred smrťou

svojho priateľa, ktorého kvôli klebetám krivo obvinili a odsúdili na smrť. Na ceste sa však neočakávane kvôli povodni vylial potok, takže sa nedalo cez neho prejsť. Svätiteľ prikázal potoku: „Stoj! Toto ti prikazuje Vladyka celého sveta, aby som mohol

prejsť a aby bol zachránený muž, kvôli ktorému sa ponáhľam.“ Vôľa Božieho služobníka bola splnená a tak svätý Spyridon pokojne prešiel na druhú stranu. Sudcovi povedali dopredu o tomto zázraku. Prijal svätého Spyridona s úctou

a prepustil jeho priateľa na slobodu.

Zo života svätého je známa aj táto príhoda. Akosi prišiel do prázdneho chrámu, prikázal zapáliť lampády a sviečky a začal bohoslužbu. Keď zaspieval „Mír vsím!“, počul Spyridon i diakon, ako sa kdesi zhora ozvalo mnoho-

hlasné „I duchovi tvojemu!“ Tento chór bol mnohopočetný a jeho hlasy boli sladšie ako akékoľvek ľudské hlasy. Na každej ekténii (prosbách) chór spieval „Hóspodi pomíľuj“. Do chrámu sa začali schádzať ľudia, ktorí prechádzali okolo chrámu a počuli neopísateľný spev. Keď sa približovali k chrámu, anjelský spev bol hlasnejší a väčšmi rezonoval v ich ušiach a naplňal ich srdcia, no keď ľudia vošli do chrámu, nevideli nikoho okrem biskupa s pár slúžiacimi v chráme, a nepočuli už anjelské spievanie, za zvukom ktorého prišli do chrámu. Preto sa všetci veľmi divili.

Simeon Metafrast napísal životopis svätého Spyridona a v súvislosti s jeho pohostinnosťou ho prirovnáva k spravodlivému patriarchovi Abrahámovi. „Je potrebné, aby sme si povedali i o tom, ako prijímal pocestných“, píše Sozomen, ktorý mal blízko k mníšskym kruhom. Sozomen vo svojej knihe Cirkevná história uvádza zarážajúci príklad zo života svätiteľa. Stalo sa, že na začiatku Svätej štyridsiatnice na jeho dvere zaklopal pocestný. Spyridon spozoroval, že pútnik je veľmi unavený; povedal svojej dcére: „Umy nohy tohto pútnika a ponúkni mu jesť.“ No pretože bol pôst, neboli nakúpené žiadne potraviny, pretože Spyridon „prijímal jedlo iba v istý deň a počas ostatných nejedol nič.“ Dcéra po-

vedala otcovi, že v dome niet ani chleba, ani múky. Vtedy sa svätý Spyridon ospravedlnil hosťovi a prikázal, aby dcéra upiekla bravčové mäso, ktoré mali nasolené a odložené v zásobách. Pocestného posadil za stôl a začali jesť. Prosil pútnika, aby ho bez obáv nasledoval v jedení. Ale keď sa pútnik zdráhal a začal pripomínať, že je kresťanom, Spyridon povedal: „Preto o to skôr sa máš zdráhať, lebo Slovo Božie povedalo: „Čistému je všetko čisté“ (Tit 1,15)¹

A aj druhá udalosť, o ktorej hovorí Sozomen, je taktiež veľmi charakteristická pre svätého Spyridona. Svätiteľ mal vo zvyku zo zozberanej úrody rozdávať časť chudobným a časť dával tým, ktorí to potrebovali, ako pôžičku. Osobne sám nič nevydával, ale jednoducho ukázal človeku, kde je vchod do skladu. Ľudia si mohli sami nabráť koľko potrebujú a, samozrejme, ľudia mohli pôžičku vrátiť takým istým spô-

¹ Poznámka prekladateľa: Svätý Spyridon v pôste ponúkol mäsom nie preto, že by chcel zneúčtiť pôst a neprikladal pôstu význam, ale preto, lebo veľmi miloval ľudí a každého pocestného prijímal, dal mu odpočinúť si a nakrmil ho. No v tom čase okrem tohto soleného mäsa sa v jeho dome nenachádzalo žiadne iné jedlo. Z veľkej úcty k cestujúcemu (z úcty takej, akú mal k pútnikom praotec Abrahám) ponúkol na jedenie jediné čo doma mal.

sobom bez kontroly a správnych zápisov.

Známe je tiež aj rozprávanie Sokrata Scholastika o tom, ako sa raz zlodeji pokúsili ukradnúť ovce svätého Spyridona. „V hlbkej noci sa zakradli do ovčince, ale tu ich akoby zviazala neviditeľná sila. Keď nastalo ráno, prišiel svätý k stádu a zbadal zviazaných zlodejov. Pomodlil sa, rozviazsal ich a dlho sa ich snažil napraviť a dohovárať im, aby zanechali túto nespravodlivú cestu, aby si zarábali na živobytie čestnou prácou. Potom im podaroval po ovci, prepustil ich v pokoji a láskavo povedal: „Aby ste nebdeli (celú noc) zbytočne!“

Svätého Spyridona často prirovnávajú k svätému prorokovi Eliášovi, pretože tak ako po prorokovej modlitbe aj po modlitbe Spyridona prichádzal dážď a zachraňoval od sucha ostrov Cyprus. „Ravnoanheľna Spiridona zrim, velikaho čudotvorca. Nekohda strana naša od bezdoždija i zasuchi veľmi postrada, bysť hlad i jazva, i mnohoje množstvo ľudej umroša, molitvami, že svjatiteľa snide s nebesa na zemľu dožď: ľudije že, izbavľšesja od bidstvija, blahodarstvenno vzyvachu: Radujsja, velikomu proroku upodobivyjsja i dožď, otjemľuščij hlad i neduhi, blahovremennyj nizvel jesi.“

Celý život svätého Spyridona zaráža udivujúcou prostotou a si-

lou tvorenia zázrakov, darovanou mu od Hospodina. Na slová svätiteľa vstávali mŕtvi, upokojovali sa živly, padali idoly. Keď bol do Alexandrie patriarchom zvolaný sobor, aby boli zničené idoly a pohanské obetištia, po modlitbách otcov Snemu sa zrútili všetky idoly okrem jedného, ktorý bol tam najuctievanejší. Patriarchovi bolo vo videní odkryté, že tento démon nespadol a nezrútil sa preto, aby sa zrútil po modlitbách svätiteľa Spyridona Trimifuntského. Preto Sobor pozval do Alexandrie Spyridona. Ten nasadol na loď. Loď priplávala k brehu a v tom momente, ako sa Spyridonova noha dotkla zeme, na prach za rozsypal idol i všetky jeho oltáre v Alexandrii. Tak sa otcovia na Sobore na čele s patriarchom dozvedeli, že prišiel svätiteľ Spyridon.

V spravoslivosti a svätosti prežil svätý Spyridon pozemský život a počas modlitby odovzdal svoju dušu Hospodinovi. Bolo to okolo roku 348.

V histórii Cirkvi sa svätý Spyridon uctieva spolu so svätým Nikolajom, archiepiskopom Myrlikijskim. Jeho mošči odpočívajú na ostrove Korfu v chráme zasvätenom jeho menu.

Z internetového portálu: www.pravoslavie.ru

preložil Alexander Haluška

Prečo je Sväté Písmo dôležité? 3. časť - Žalmy

Gelé Sväté Písmo je Bohom inšpirované a užitočné (2Tim 3, 16), lebo je napísané Svätým Duchom, aby v ňom (v Písme), ako vo všestrannej nemocnici duší sme my všetci, my ľudia, nachádzali uzdravenie, každý zo svojej vlastnej choroby, pretože v Písme je napísané: „Uzdravenie utíši veľké hriechy“ (Kaz 10, 4). „Kniha žalmov v sebe objíma dobré zo všetkých kníh Svätého Písma“, hovorí sv. Vasilij Veľký v besede na úvodnú časť prvého žalmu. „Ona predpovedá o budúcom, privádza spomienky na uplynulé udalosti, dáva zákony pre ľudský život, predkladá pravidlá pre činnosť človeka. Dá sa povedať, že je univerzálnou pokladnicou dobrých učení a je v nej jednoduché nájsť, čo je každému na úžitok. Kniha žalmov lieči staré rany duše, aj nedávno zjazvenému podáva skoré uzdravenie. Tých, čo sú v bolestiach, stavia na nohy a zdravých posilňuje. Ako sa len dá ničiť vášne, ktoré v živote človeka rôznymi spôsobmi panujú nad jeho dušou. A pri tom všetkom vyvoláva v človeku tiché oblaženie a spokojnosť, ktoré robia úsudok veľmi múdрым.“¹

Kniha žalmov je pre pravoslávneho kresťana najdrahocenejšou knihou Starého Zákona. Kniha žalmov je knihou modlitieb na všetky

okolnosti ľudského života - v smútku, v bezvýchodiskovosti, v strachu i utrpeniach, v pokání, v slzách, v radošti i šťastí, v čase vďačnosti i vzdávania chvály a slávy Bohu. Je najpoužíwanejšou knihou Starého Zákona a v bohoslužobnej praxi i mimo nej to platí aj v súčasnosti. Veď bez žalmu si dnes nevieme predstaviť žiadnu pravoslávnu bohoslužbu ani osobnú domácu modlitbu. A mnohokrát si ani neuvedomujeme, že niektoré naše príslovia či porekadlá majú svoj základ práve v Knihe žalmov. Stačí spomenúť len jedno: Kto druhému jamu kope, sám do nej spadne (Ž 7, 16: hrob vykopal a prehľbil ho, no padne do jamy, ktorú vykopal).

Kniha žalmov je tiež najobľúbenejšou knihou. Je najlepším priateľom i sprievodcom života každého veriaceho človeka. Veď každý jej žalm, každý verš sa ako vodopád ponára do hĺbín čitateľovho veriaceho srdca. Prečo? Lebo žalmy, to nie je iba prostá poézia, ktorá zapôsobí na zmysly tela, sú to predovšetkým vrúcne modlitby, ktoré oslovia zmysly našej duše. Kniha žalmov sa nedá čítať. Knihu žalmov, t. j. žalmy je potrebné modliť sa. Žalmy nemožno iba čítať, žalmy je potrebné vnútorne prežívať. Kniha žalmov je v tomto unikátna a jedinečná. Text, ktorý začal vznikať pred vyše tritisíc rokmi, je dnes živý povzdychmi miliónov srdc. Podáva duchovnú skúsenosť z generácie na generáciu od doby

Mojžiša, cez Dávida, Isusa Christa a mnohých askétov a veriacich až podnes. Či je možné toto povedať o niektorej inej knihe? Sv. Ján Zlatoústy, ktorý vo svojich besedách objasnil celú Knihu žalmov, o tejto knihe hovorí: „Je lepšie slnku prestať putovať po svojej dráhe, než zanechať Knihu žalmov.

Je veľmi užitočné poučať sa zo žalmov a usilovne ich čítať. Všetky knihy Svätého Písma sú pre nás užitočné - spôsobujú démonom smú-

tok, no nie taký veľký, ako Kniha žalmov, nebudíme preto nedbanliví v jej čítaní“.² Sv. Vasilij Veľký o Knihe žalmov poznamenáva: „Žiadne iné knihy neoslavujú Boha tak, ako Kniha žalmov, preto je veľmi užitočná pre dušu. Oslavuje Boha spoločne s anjelmi, vychvaľuje a ospevuje Ho ohromným hlasom a napodobňuje anjelov. Inokedy odháňa démonov, spôsobuje im veľký zármutok a jazvy. Prosí Boha za cisárov, kniežatá a za celý svet. Cez Knihu žalmov učiníš Boha aj k samému sebe milosrdným, lebo táto kniha je väčšia a stojí vyššie než všetky knihy“.³ Sv. Efrém Sýrsky zmýšľa podobne, keď hovorí: „Žalm nech bude neustále na tvo-

jich perách. Vyzývané Božie meno odháňa démonov, posväcuje toho, kto spieva žalm. Žalm je ticho duše, žalm dáva duši pokoj. Žalm je sprostredkovateľ priateľstva, žalm je zjednotenie rozdelených a zmierenie znepriatelených. Žalm je pritiahnutie anjelskej pomoci, zbraň proti nočnému strachu, upo-

kojenie po dennej námahe, bezpečnosť mládencov, okrasa starších, útecha starcov a najlepšie šaty ženám. Žalm zaľudňuje púšť, dáva rozumnosť zhro-

maždeniam, žalm je počiatkom učenia nováčikov, prírastkom múdrosti pre skúsenejších, utvrdenie múdrosti pre najskúsenejších, žalm je hlasom Cirkvi. Žalm robí sviatky svetlejšími, predostiera smútok a starosti k Bohu. Žalm je dielom anjelov, nebeský príbytok a duchovné kadidlo. Žalm je osvietenie duší a posvätenie tiel. Nikdy sa ním neprestaňme poučať, doma i na cestách, ukladajúc sa na spánok i vstávajúc zo sna hovorme slová žalmov, chváľ i duchovných piesní (por. Ef 5, 19; Kol 13, 16). Žalm je radosť tých, ktorí Boha milujú, žalm odháňa prázdne reči, zastavuje smiech, pripomína súd, povzbudzuje dušu k Bohu, spo-

ločne spieva s anjelmi. Kde je žalm spoločne so skrúsenosťou, tam je aj Boh spoločne s anjelmi. A kde sú piesne cudzieho (diabla), tam je len Boží hnev a odplata za smiech. Kde sú sväté knihy (Sväté Písmo) a čítanie z nich, tam je veselosť spravodlivých a spása poslucháčov. A kde sú citary a spev, tam je omráčenie mysle mužov aj žien, tam je diabol sviatok. Ó aká prefíkaná chytrosť, aká diablova leš! Ako pekne klame a oklame každého a povzbudzuje ho konať zlo, a nie dobro. Nenechajte sa pomýliť, nenechajte sa vtiahnuť do poblúdenia. Veď nikto nemôže slúžiť dvom pánom, lebo tak je napísané (Mt 6, 24), nemôžete slúžiť Bohu a potom jasať s démonom. Ako skutoční služobníci Isusa Christa Jemu poslužme, Jemu sa klaňajme, nikdy neodstupujme od Neho, s Ním prebývajme do nášho posledného dychu, nepočúvajte zmiju, lebo ako ryčiaci lev chodí okolo a hľadá, koho by pohltil, koho oklamal (1Pt 5, 8-9). Buďme ako dobrý hospodár, ktorý obrába a chráni svoju nivu. Nezanechávaj spev žalmov, lebo to ňa privádza k večnému životu, k radosti, veselosti a pokoju.“⁴ Podľa slov sv. Atanáza Alexandrijského je Kniha žalmov „ako záhrada, ktorá má v sebe porast všetkých ostatných kníh Písma; je zrkadlo, v ktorom sa vidí každá hriešna duša tak, aká ona v skutočnosti je, teda so všetkými svojimi vášňami, hriechmi, priestupkami, vo všetkých rozlič-

ných duševných pochodoch, stavoch a smerovaniach, vidí všetky svoje neduhy a v tejto zvláštnej knihe nachádza na tieto svoje choroby duše skutočné lieky. Kniha žalmov je blízka každému človeku, nie je výtvarom umenia, nám cudzieho a nezrozumiteľného, je to naša kniha a kniha o nás samých. Dávidove žalmy - to sú piesne našej duše; jeho modlitebné vzdychy a náreky - to sú hlasy a náreky nášho ducha, ktorý je drvený naším hriechom a sklúčený vášňami a pokušeniami. Okrem toho, kde môžeme nájsť pre seba lepšie obrazy modlitieb, prosieb, vďačnosti, zbožnosti, chvál a osláv Boha, ak nie práve v Dávidových žalmoch? Podľa mňa,“

h o v o r í

s v .

Atanáz,
 „v Knihe žalmov je slovami vymedzený a opísaný celý ľudský život - aj stavy duše i pochody mysle, a všetko, čo sa v nej nachá-

dza, je človeku blízke. Je potrebné konať pokánie a vyznávať hriech? Drví ňa vášeň a pokušenie? Prenasledujú ňa alebo ti stroja úklady? A či ňa ovládlo zúfalstvo? Alebo, vidiac sa šťastným a nepriateľa porazeným, želaš si prinieŤ Bohu vďaku a chválu? Všetci môžu v žalmoch nájsť radu a ponaučenie. Preto aj teraz, každý, prednášajúc žalmy, nech stojí v nádeji, že Boh vypočuje tých, čo Ho prosia slovami žalmov.“⁵

Žaltár je akoby celé Sväté Písmo v skrátenej podobe. Na svete niet knihy tak poučnej, ako je Kniha žalmov. Všetko, čo človek potrebuje v duchovnom význame, to všetko nájde práve v Žaltári. Je to pokladnica, z ktorej môže každý človek pre seba načerpať útechu,

potešenie i posilnenie vo všetkých životných situáciách. Žaltár je plnosť božskej múdrosti.

Jedn a sk u p i n a ž a l m o v vyjadruje pocit vďačnosti, iná

zbožnosti, iné oslavujú Boží majesť a veľkoleposť, chvália Jeho všemohúcnosť, múdrosť, dobrotivosť a ľudomilnosť, iná vyzýva Stvoriteľa k milosrdenstvu a neprestajnej trpezlivosti, prosí Ho o odpustenie hriechov a iná skupina žalmov obsahuje aj proroctvá o Mesiášovi a Spasiteľovi Isusovi Christovi a o Jeho večnom Kráľovstve. Práve preto zo všetkých starozákonných kníh, inšpirovaných a užitočných pre spasenie (2Tim 3, 16), je Kniha žalmov najpoužívanjšia medzi kresťanmi, zo všetkých kníh najviac obľúbená a možno povedať, že pre všetkých nevyhnutná. Žalmy obsahujú veľké pravdy a vnuknuté napomenutia Ducha. Žalmy sú školou múdrosti a pravej zbožnosti.

Kniha žalmov pre svoj rozmanitý a duši lahodiaci obsah nevošla len do bohoslužobnej praxe Pravoslávnej cirkvi, ale od apoštolských dôb ju odporúčali čítať aj mimo spoločných bohoslužieb. Táto prax pretrváva v Pravoslávnej cirkvi do dnešných dní. Čítať Knihu žalmov aj doma mimo spoločných bohoslužieb odporúčali také významné osobnosti cirkevnej histórie, ako sv. apoštol Pavol, sv. Ján Zlatoústý, sv. Vasilij Veľký, sv. Efrém Sýrsky, sv. Ján Kronšadtský, sv. Arsénij Kapadocký a blažený svätohorský starec Paisij. Zo svojej duchovnej skúsenosti svätci (medzi nimi vynikal sv. Arsénij Kapadocký) priradili ku každému žalmu Knihy žalmov

presné určenie, kedy a za akých okolností je potrebné modliť sa ten ktorý žalm. Ak chceš ďakovať a chváliť Boha, spievaj žalmy 33, 65, 66, 91, 95, 96, 102, 103, 116, 117, 145, 149 a 150; ak chceš oslavovať Boha, spievaj žalmy 8, 17, 92, 102 a 103; ak sa chceš poučiť vo viere, spievaj žalmy 1, 40, 42, 45, 84, 89, 100, 111 a 126; ak chceš vyliť svoj smútok, spievaj žalmy 3, 12, 16, 37, 54, 87, 141 a 142; ak chceš vyjadriť svoju nádej na Boha, spievaj žalmy 53, 85, 90, 111 a 120; ak chceš prosiť o Božiu pomoc a ochranu, spievaj žalmy 3, 4, 24, 40, 54, 69 a 142; ak chceš vyjadriť ľútosť a svoje pokánie, spievaj žalmy 50 a 38; ak chceš vyjadriť svoju radosť, spievaj žalmy 32, 83 a 114 a ak chceš ochranu a pomoc na cestách, spievaj 120. žalm.⁶ Ak máš problémy v rodine (dnes tak časté), vhodné sú tieto žalmy: 10 (o pokoj medzi rozhnemanými manželmi), 19 (o narodenie dieťaťa), 22 (za neposlušné deti), 43 (o vzájomnú lásku medzi manželmi), 75 (pre matku, ktorá sa bojí pôrodu), 76 (keď niet harmónie medzi rodičmi a deťmi, pri sporoch), 116 (o jednomyselnosť v rodine) a 142 (za ženu v čase tehotenstva, aby ju Boh chránil).⁷

Všestrannosť použitia Knihy žalmov, jej vonkajšia lahodnosť pri prednese spätá s vnútorným krásnym a spásonosným obsahom, robia túto biblickú knihu jedinečnou a podľa mnohých svätých Otcov nevyhnutnou pre každého človeka,

ktorý sa rozhodol kráčať po ceste k Stvoriteľovi. Je podľa nich tou, ktorá dokáže z každého človeka, v akomkoľvek stave by sa nachádzal, urobiť milovníka Božích prikázaní a Jeho blahej prozreteľnosti a starostlivosti. Veď po prečítaní Knihy žalmov len blázon môže povedať: Boha niet (Ž 13, 1).

Protodiakon Mgr. Ján Husár, PhD.

Použitá literatúra:

1. Sv. Vasilij Veľký: Beseda na úvodnú časť prvého žalmu (online) (cit. 2007-06-25). Dostupné na internete: <http://www.orthlib.ru/Basil/ps01.html>.
2. Psaltir v svjatootečeskom izjasneniji. Uspensko-Počajevskaja lavra, 1998, s. 3.
3. Tamže, s. 3.
4. Sv. Efrém Sýrsky: Tvorenija. Otčij dom. Moskva 1995, s. 11-12 (§ 61. O žalme).
5. Sv. Atanáz Veľký: Tvorenija v četyrech tomach. Moskva 1994. T. 1., s. 4-35.
6. Tolkovaja Psaltir s podstročnym kommentariem i kratkoj istoriej. Epilog. Moskva, Favor-XXI, 2006, s. 470-471.
7. Psaltir. Pomoščnik i pokrovitel'. Jedinecko-Bričanskaja eparchia 2003, s. 331-333.

Ikona Božej Matky „Vzyhránie Mladénca“

Ikona Božej Matky „Vzyhránie Mladénca“ sa objavila 7. novembra 1795 v Nikolajo-Uhrešskom monastieri, neďaleko od dnešného mesta Dzeržinskij pri Moskve. Tento monastier je slávny tým, že bol založený Dimitrijom Donským na pamiatku víťazstva na Kulikovom poli v roku 1380, na mieste nájdenia veľkej ikony svätého Nikolaja Čudotvorca.

Po krvavých udalostiach a zborení monastiera v roku 1918 sa ikona bez stopy stratila. Dlhé roky sa nevedelo, kde sa ikona nachádza. No v roku 2003 prišla do Nikolajo-Uhrešského monastiera žena, ktorá im povedala, že má doma ikonu, ktorá sa veľmi podobá na ikonu Božej Matky „Vzyhránie Mladénca“. Keď k nej mníšky prišli domov, rozpovedala im, že jej rodine predal ikonu nejaký zberateľ, ktorý tvrdil,

že ikona je z Nikolajo-Uhrešského monastiera. Keď si ikonu mníšky pozreli, utvrdili sa, že je to naozaj stratená ikona. Tak sa zázračne ikona vrátila do monastiera. Teraz sa nachádza v ikonostase Spaso-Preobraženského chrámu.

K ikone sa chodia modliť pútnici, bezdetné manželské páry, tehotné ženy a matky s chorými deťmi.

Pamiatka ikony sa slávi 7./20. novembra, v deň pamiatky nájdenia ikony.

Modlitba prvá:

Presvjatá-ja Dívó, Máti Hóspoda nášeho Iisúsa Christá, jáže vísi roždenije i jestestvo mátere i čáda, pomíluj rabú Tvojú (ímja) i pomózi v čas séj da razriší-

sja brémene svojehó blahopolúčno. Ó vsemílostivaja Vladýčice Bohoródice, jáže ne potrebovala jesí pomóšči v roždeniji Sýna Bóžija, podážď pomóšč séj rabí tvojej pomóšči trébujuščej, naipáče že ot Tebé. Dáruj jěj blahomóščije v čas séj, i mladénca iže ímať rodítisja i vníti v svít míra sehó

spodóbi i blahopotrebnóje vrémja i úmnaho svíta vo svjatím kresčéniji vodóju i Dúchom. Tebí pripádajem, Máti Bóha výšňaho, moláščesja: Búdi mílostivaja máti séj, jéžje priíde vrémja býti máti, i umóli voplotívšahosja iz Tebé, Christá Bóha nášeho, da ukri-pít jú síloju svojéju svýše. Amíň.

Modlitba druhá:

Ó Preslávnaja Máter Bóžija, pomíluj mjá, rabú Tvojú, i priidí ko mňi na pómošč vo vrémja mojích bolíznej i opásnostej, s kotórymi roždájut čád vsí bídnyje dščeri Jévvy. Vspomní, ó Blahoslovénna ja v ženach, s kakóju rádstiju i ľubóviju Tý slá pospíšno v hórnuju stránu posítiti sródnicu Tvojú Jelisavétu vo vrémja jěj bere-ménnosti, i kakóje čudésnoje d'íjstvije proizvélo blahodátnoje posiščénije Tvoje i v máteri, i v mladenci. I po neisčerpájemomu blahosérdiju Tvo-jemu dárui i mňi, uniženňijšej rabí Tvoje, razrišítsja ot brémene bla-hopolúčno; dárui mňi sijú blahodát, čtoby čádo, pokojáščejesja nýňi pod mojím sérdcem, prišédši v čúvstvo, s rádstnym vzyhránijem, podobno svjatómu mladencu Ioánnu, poklo-ňálosja Božéstvennomu Hóspodu Spasiteľu, Kotóryj iz ľubvi k nám, hrišnym, ne vozgnušálsja i Sám stať mladencem. Neizhlahólanaja rádosť, kotóroju preispónilos d'ív-stvennoje Tvoje sérdce pri vozzríniji na novoroždénna ho Tvojehó Sýna i Hóspoda, da usladít skórb, predsto-jáščuju mňi sredi bolíznej roždénija. Žízň míra, mój Spasiteľ, roždénnyj

Tobóju, da spasét mjá ot smérťi, pre-sikájuščej žízň mnohých máterej v čas razrišénija i da pričtét plód čréva mojhó k čislú izbránných Bóžijich. Uslýši, Presvjatája Carice Nebésna ja, smirénnuju molítku moju i prizri na mjá, bídnuju hrišnicu, ókom Tvojeja blahodáti; ne postydí mojhó upo-vánija na Tvoje veľikoje milosérdije i osíni mjá. Pomóščnica christián, Isci-líteľnica bolíznej, da spodóblusja i áz ispytáti na sebé, čo Tý – Máter milo-sérdija, i da proslávľu vsehdá Tvojú blahodát, ne otvérhšuju nikohdá mo-lítvy bídnych i izbavľájuščuju vsích prizyvájuščich Tebé vo vrémja skórbi i bolízni. Amíň.

Ikona Božej Matky „Spasiteľ'nica utopájuščich“

Názov ikony hovorí sám za seba. Tradičia hovorí, že na rieke Des-ne je veľmi nebezpečný vodný vír. Často sa stávalo, že do tohto víru sa dostali veľké lode naložené chlebom a padli do priepasti. Vírivé vody lode svojou silou vliekli aj s ich posádkou. Jedného dňa bola na tom nebezpeč-nom mieste nájdená ikona Božej Mat-ky, ktorá priplávala k brehu rieky. Na vrchu, naproti toho nešťastného miesta, najprv postavili ikonu a po-tom, pri dedine Leňkovo, postavili chrám zasvätený Bohorodičke. Od toho času, kedy sa ikona Bohorodič-ky objavila, sa stávalo menej nešťastí, až časom úplne prestali.

Ikone Prečistej Panny „Spasiteľ-

nica utopajušich“ (Zachránkyňa topiacich sa) sa klaňajú hlavne tí, ktorí sa musia často zverovať do vodného živlu.

Sviatkovanie tejto ikony je ustanovené na 20. decembra/2. januára.

Modlitba prvá:

Ó Presvjatája Ďivo, Čestníjšaja Cheruvím i slávnijšaja Serafím priimí ot nás nedostojných sijé chvaléboje pínije i izbávi nás ot hláda, hubiteľstva, ohňa, meča, našestvija inoplemenných, ot međuusobnyja bráni, ot smertonosnyja jazvy, ot vráh vídimých i nevídimých, ot lžeporókov, jeresěj i raskólov ohradí, naučí nás tvrdoj víri, molítvi, smiréniju i vozderžániju, prosviti náš úm, nastávi na dóbro i ístinnyj púť, vo vrémja ischóda nášeho ot séj žizni búdi pomóšnica, zaščiti ot zlých dúchov, i na strášnom sudí Sýna Tvojeho umolí o pomílovanii nás hrišných, privedí nás k voždělnomu otěčestvu nebesnomu, idíže líca Svjatých kúpno s Tobóju slavoslóvjat Otcá i Sýna i Svjatáho Dúcha vo víki

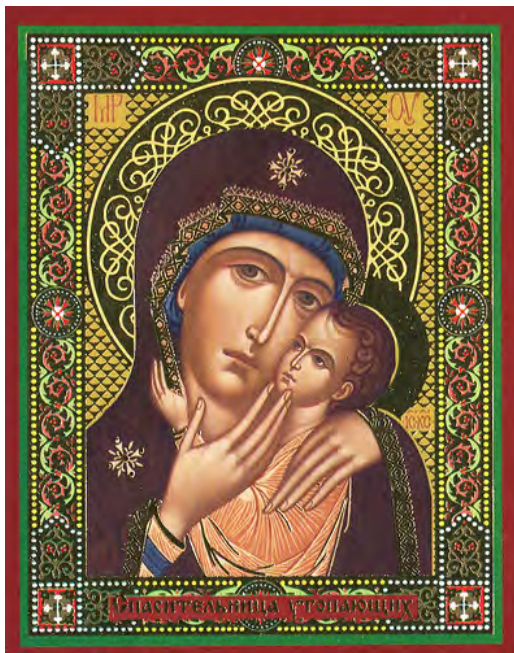
vikóv. Amíň.

Modlitba druhá:

Zastúpnice usérdnaja, Máti Hóspoda Výšňaho! Tý jesí vsím chrištiánom pomóšč i zastuplénije, páče že v bidách súščym. Prizrí nýňi s vysotý svjatýja Tvojejá i na ný, s víroju poklaňajuščijasja Prečístomu óbrazu Tvojemú, i jávi, mólim Tá, skóruju

pomóšč Tvojú po mórju plávajuščym i ot vítrov búrných ťážkija skórbi terpjáščym. Podvíhni i vsjá pravoslávnyja chrištiány na spasénije v vódach utopájuščich, i vzdážd' podvizájuščymsja o sém bohátija mílosti i ščedróty Tvojá. Sé bo, na óbraz Tvój vzirájušče,

Tebí, jáko mílostivno súščej s námi, prinósim smirénnaja molénija náša. Ne ímamy bo ni inýja pomóšči, ni ináho predstátel'stva, ni utíšénija, tókmo Tebé, ó Máti vsích skorbjáščich i napastvújemych. Tý po Bózi náša Nadězda i Zastúpnic, i na Tá upovájušče, sámí sebé, i drúh drúha, i vés živót náš Tebí predajém vo víki vikóv. Amíň.

Juliána Polakovičová

Otázka: „Je rozdiel medzi Božou milosťou a Božou blahodťou?“

Odpoveď: „Božia blahodať a Božia milosť spolu veľmi tesne súvisia, no je medzi nimi určitý rozdiel. Pojmom Božia blahodať (grécky χάρις, cirkevnoslovensky милость) sa označuje nestvorená Božia energia, božské svetlo, ktoré Isus Christos zjavil apoštolom pri svojom Preobrazení na hore Tábor. Božia blahodať je neoddeliteľná od Boha, no nie je to Božia podstata, ktorá je pre človeka nepoznateľná, neviditeľná a nepochopiteľná. Božiu blahodať je možné vidieť, cítiť a poznávať čistým srdcom, duchovnými očami duše človeka. Božia blahodať je to, čím sa nám Boh zjavuje, je to to, čo môžeme v Bohu spoznať, uvidieť, pocítiť, ak očistíme svoju dušu prijímaním svätých Tajín, zachovávaním Božích prikázaní, modlitbou, pôstom, bdením a ďalšími Bohu milými skutkami. Keď Christos povedal, že čistí srdcom uvidia Boha, hovoril o videní Jeho nestvorenej blahodate. Božia blahodať sa dáva iba pokorným ľuďom, pretože pokora je najdôležitejšou podmienkou k spoločenstvu s Bohom. Naplnenie človeka Božou blahodťou sa prejavuje láskou, vierou, nádejou, radosťou, pokojom, trpezlivosťou mravnou čistotou, tichosťou, krotkosťou, pokorou, zhovievavosťou, milosrdnosťou, vernosťou a mnohými

ďalšími cnosťami. Bez pôsobenia blahodate človek nemôže nič vedieť o Bohu a nemôže urobiť nič dobré. Veľa blahodate Boh daruje človeku na začiatku jeho duchovného života a snaženia. Táto blahodať sa nazýva počiatočná. Potom ju však Boh od človeka čiastočne akoby odníma a prichádza obdobie skúšok, v ktorých človek má preukázať Bohu svoju nezištnú lásku a vernosť. Ak človek vydrží obdobie skúšok a zotrvá pri Bohu, Boh mu po rokoch úsilia daruje už stabilné prebývanie v božskej blahodati, ktoré naplňa človeka veľkou duchovnou útechou a nadšením pre službu Bohu až do konca svojho života a tiež aj vo večnosti. Prebývaním v blahodati sa človek vracia k rajskej blaženosti. Je to najväčší Boží dar, v ktorom Boh dáva človeku svoju lásku a všetko dobro. Blahodať má nespočítateľné množstvo prejavov. Blahodať pomáha človeku premôcť pokušenia, zotrvať v láske k dobru a v dobrom rozpoložení ducha. Blahodať pôsobí v človeku natoľko, nakoľko človek opiera svoje nádeje na Boha a nie na ľudí. Na ľudí silno obdarených Božou blahodťou Boh dopúšťa aj veľké skúšky a utrpenia, aby človek nepadol do pýchy a aby sa ešte viac zdokonalil v konaní dobra a vernosti Bohu.

Božia milosť (grécky έλεος, cirkevnoslovensky милость) sa často označuje aj slovom milosrdenstvo

a hovorí nám o tom, že Boh je voči všetkému svojmu stvoreniu veľmi milosrdný, dobrotivý, a láskavý. Z Božej milosti sme boli spasení. Podľa našich skutkov si všetci bez jedinej výnimky zasluhujeme odsúdenie a večné zatratenie, ale vďaka Božej milosti sa nad nami Boh zľutoval, odpustil nám naše hriechy a dal nám možnosť pokánia a nápravy všetkých našich priestupkov. Božia milosť je neodmysliteľná Božia vlastnosť. Vďaka Božej milosti sme dostali opätovnú možnosť aj po spáchaní hriechov navracaa sa k Bohu a znovu sa stať Jeho deťmi. Z Božej milosti Boh obetoval za nás aj svojho Syna, ktorý za nás zomrel na Kríži a dal nám tak možnosť očistiť naše viny Jeho Krvou. Z Božej milosti nám Boh dáva možnosť očistiť a obnoviť v sebe Boží obraz a podobu a tak sa stať veľmi podobnými Bohu, ináč povedané zbožštenými. Z Božej milosti je Boh ochotný usídlit sa v našom srdci a urobiť si z neho svoj trón a chrám. Z Božej milosti môže Boh prebývať v nás a my v Ňom cez dôstojné prijímanie Christovho Tela a Krvi. Božiu milosť môže prijať len ten, kto je tiež milostivý k iným ľuďom. Ak my neprejavíme milosť k blíznym, ani Boh nebude milostivý k nám a odsúdi nás. Milosrdenstvo z našej strany je absolútnou podmienkou k tomu, aby sa nad nami zmiloval Boh a spasil nás. Božia milosť

učí aj nás prejavovať milosť iným a zdokonaľovať sa v láske. Milosť lieči dušu človeka a obnovuje jej sily a schopnosti. K tomu, aby človek dokázal byť podobný Bohu v Jeho milosti, je potrebné získavať aj ostatné cnosti, pretože byť milostivý dokáže len ten, kto vie aj odpúšťať, zabúdať na zlo, kto je trpezlivý, krotký, kto vie milovať. Milosť približuje človeka k Bohu a blíznym a nemilosrdenosť človeka od Boha a ľudí vzdďaľuje a oddeľuje. Prejavom milosti je najmä almužna a dobré skutky konané nezištne a z lásky. Najväčším prejavom milosti a milosrdenstva je láska k nepriateľom a polozenie života za život iných ľudí. Milostivý je ten, kto nesúdi iných, koná dobro všetkým ľuďom bez rozdielu, dobrým aj zlým, a nečaká za to odmenu. Milosť Božia je taká veľká, že dokáže odpustiť a zakryť akýkoľvek hriech a akékoľvek množstvo hriechov, ak z nich človek činí pokánie a rozhodne sa napraviť svoje zlé konanie konaním dobra. Milosť najtesnejšie súvisí s božskou blahodaaou, preto, lebo milosť je darom a prejavom božskej blahodaae. Bez Božej blahodaae by človek nikdy nedokázal byť milostivým a podobným Bohu v milosrdenstve. My dokážeme byť milostiví a milovať iných len vďaka tomu, že Boh prvý si zamiloval nás, zmiloval sa nad nami a naučil nás preukazovať milosť a milosrdenstvo ostatným ľuďom.

Otázka: „Ako máme chápať slová apoštola Pavla – „hnevajte sa, ale nehrešte“ (Ef 4, 26)?“

Odpoveď: „Blažený Theofilakt Bulharský vysvetľuje tieto slová nasledovne: „Ak sa už stane, že sa hneváte, nedopustíte aspoň, aby ste zhrešili tým, že sa neprimerane oddáte hnevu“. To znamená, že hnev je prirodzený a bezhriešny iba vtedy, keď je primeraný a mierny. Ak je prehnaný, stáva sa hriechom. Ďalej blažený Theofilakt vysvetľuje, že „bezhriešny je jedine ten hnev, ktorý je obrátený proti démonom a hriešnym vášňam“. Z uvedených slov vyplýva, že hnev je spravodlivý jedine vtedy, keď je namierený proti hriechu a zlu, no nie proti hriešnikom. Hnev je sila, ktorú daroval človeku Boh, pretože človek nemôže mať ani prejavíť nič také, čo by nedostal od Boha. No k tomu, aby hnev mohol pôsobiť správne a užitočne pre človeka, nesmie byť nikdy namierený proti Bohu alebo ľuďom. Hnev je potrebné ovládať, pretože inak sa zmení na hriech. Niektorí svätí Otcovia hovoria, že na hriech a zlo by sme sa dokonca mali hnevať, pretože nikdy

sa nehnevajú iba blázni. Hnev, ak je namierený proti hriechu a nie proti hriešnikovi, je pozitívnou hnacou silou, ktorá ženie človeka k odstráneniu zla, k boju proti zlu, k uskutočneniu praktických krokov, ktoré bránia šíreniu zla pri súčasnom zachovaní milosrdenstva, zhovievavosti a trpezlivosti voči ľuďom, ktorí zlo páchajú. Nakoniec je ešte dôležité, aby náš hnev netrval príliš dlho. Apoštol Pavol radí: „Slnko nech nezapadá nad vašim hnevom“ (Ef 4, 26). To znamená, že hnev by nemal trvať nikdy viac ako niekoľko hodín a najmä je potrebné, aby sme nešli v hneve spať, pretože, ako hovorí sv. Teofan Затворник, v noci by sme sa mohli utvrdiť v zúrivosti aj proti človeku, ktorý vzbudil náš hnev a nemal by nás kto presvedčiť o tom, že náš hnev je už neopodstatnený a nesprávny. Hnevať sa a pritom nehrešiť teda znamená hnevať sa, že sa deje zlo, no pritom sa hnevať mierne, krátko a s láskou k Bohu a ľuďom.“

S láskou v Christu

jerej Štefan Pružinský, ml.

Žena pre Izáka

Z Izáka bol už mladý muž, keď Sára vo vysokom veku zomrela. Aj Abrahám bol už veľmi starý, žil však bez obáv, keďže mal na pamäti Boží prisľub, podľa ktorého sa mal Izák raz stať otcom veľkého národa. Jedného dňa si zavolať sluhu, správcu všetkého svojho majetku, a povedal mu: „Je čas nájsť pre môjho syna ženu. Nechcem, aby sa oženil s nejakou Kanaánčankou, medzi ktorými býva. Zaväzujem ťa prisahou, že pôjdeš do mojej vlasti k môjmu príbuzenstvu a tam mu vyberieš ženu.“ „To je dlhá cesta,“ odvetil mu sluha. „Možno, že dievča nebude chcieť ísť so mnou do tejto krajiny. Prečo nepošleš Izáka do Mezopotámie?“ „Nie,“ trval na svojom Abrahám. „Boh ma sem priviedol a sľúbil túto krajinu môjmu potomstvu. Ak dievča nebude chcieť ísť s tebou, nemusíš

sa držať svojej prisahy.“ Tak sa sluha s desiatimi ťavami vybral na dlhú cestu do Mezopotámie. Podvečer došiel k studni pred mestom, kde žilo Abrahámovo príbuzenstvo. Nechal ťavy oddychovať pri studni. Potom sa pomodlil. „Pane Bože Abraháma, pána môjho, pomôž mi nájsť pravú ženu pre Izáka. Čoskoro prídu devy k studni a ja poprosím jednu z nich o vodu. Daj, aby tá čo sa mi dá napiť a napojí aj moje ťavy, bola nevestou, ktorú si určil Izákovi.“ Abrahámov sluha ešte stále sedel pri studni. Modlil sa a prosil Boha, aby mu pomohol nájsť ženu pre Izáka. Tu začul blížiac sa kroky. Zdvihol zrak: Prichádzala krásna deva s prázdny džbánom na pleci. Keď naplnila svoj džbán, poponáhľal sa jej sluha v ústrety a prihovoril sa jej: „Daj že sa mi napiť trochu vody z tvojho džbána.“ Bez váhania mu deva podala džbán a dala sa mu napiť. „Aj tvojim ťavam naberiem vody, nech sa dobre napijú,“ ponúkla sa prívetivo a naplňala svoj džbán dovtedy, kým nebol valov plný vody. Sluhu to naplnilo radosťou. Boh vyslyšal jeho prosbu. „Ako sa voláš?“, spýtal sa. „Rebeka,“ odvetila deva. „Som Nahorova vnučka.“ Sluha vedel, že Nahor je Abrahámov rodný brat. Boh ho teda doviedol k rodine jeho pána. Vybral drahocenné šperky a podal ich Rebeke. Dievča ho priviedlo domov a tam

porozprával celej rodine o svojom poslaní. Rebekin otec a brat súhlasili, aby sa vydala za Izáka. Pochopili Boží úmysel. Na druhý deň ráno sa sluha chcel čím skôr

Rebeka rýchlo zosadla z ľavy. „Ktože je ten muž?“, spýtala sa sluhu. „To je môj pán Izák,“ vysvetľoval. Izák sa zamiloval na prvý pohľad. Bol šťastný, že sa táto deva stane jeho ženou.

Izák a Rebeka už dlho žili v manželstve, nemali deti a Izák vedel, že Boh prisľúbil požehnať jeho rodinu a urobiť z nej veľký národ. Preto poprosil Pána Boha, aby ich obdaril potomstvom. Onedlho čakala Rebeka nie jedno, ale hneď dve deti, dvojčatá. Bývalo vtedy

zvykom, že najstarší syn sa stával dedičom všetkých rodinných práv a výhod. Ešte prv ako sa deti narodili, oznámil Boh Rebeke, že tentoraz sa nestane hlavou rodiny prvorodený, ale mladší syn. Jeho prostredníctvom mal Boh vyplniť sľub, ktorý dal Abrahámovi. Rebeka porodila dvojčatá - najprv Ezaua a iba o niekoľko minút neskôr Jakuba, ktorý držal brata pevne za pätu. Chlapci rástli. Rebeka milovala väčšmi Jakuba. Rád býval doma, kým Ezau radšej chodil na poľovačky a zdržiaval sa v blízkosti stád. Izák si zasa veľmi obľúbil Ezaua. Nič mu tak nechutilo ako vynikajúca divina, ktorú Ezau pripravil z uloveného jeleňa. Jedného dňa prišiel Ezau domov veľmi hladný. V stane sa šírila prenikavá vôňa: Jakub varil šošovicu. „Daj mi trochu šošovice,“ žiadal Ezau. „Zomieram od hladu“. Jakub rýchlo uvažoval. Bola to príležitosť, na ktorú čakal. Chcel sa s Ezauom dohodnúť na niečom, čo by si najväčšmi želal. „Dám ti šošovice, ak mi prenecháš právo prvorodenstva.“ „V poriadku“, odvetil Ezau netrpezlivo. „Aj tak zomriem od hladu, keď sa hneď nenajem, tak čo!“ „Sľúb mi to,“ nástojil Jakub. „Dobre, dobre,“ opakoval Ezau a Jakub mu podal misu šošovice a chlieb. Ezau sa hltavo najedol, vstal a opustil stan. Právo prvorodenstva mu bolo ľahostajné.

Rebekina leť

Ezau vzápätí zabudol, že stratil právo stať sa hlavou rodiny, ktorú chcel Boh požehnať. Jakub však na to myslel často. Matka mu povedala o Božom posolstve pred ich narodením. Izák zostarol a oslepol. Ľahol si, lebo cítil, že už čoskoro zomrie. Zavalal si Ezaua. „Ty si môj prvorodený syn. Kým zomriem, chcem ňu požehnať. Choď na lov a zlož jeleňa. Veď vieš, ako mám rád divinu. Keď sa najem, požehnám ňu.“ Ezau vzal šípy, kušu a vydal sa do hory. Rebeka však vypočula ich rozhovor. Ak sa má stať Jakub hlavou rodiny, musí dostať požehnanie on, a nie jeho brat. Namiesto toho, aby prenechala Pánu Bohu splnenie jeho úmyslov, sama si vymyslela plán ako oklamať Izáka a zbaviť Ezaua požehnaní. „Choď k stádu a zabi dve kozľatá,“ súrila Jakuba. „Pripravím z nich chutné jedlo. Otec nespozná, že nie je od Ezaua. Potom mu ho zanesieš, akoby si bol Ezau. Uvidíme, kto dostane požehnanie!“ Jakub sa bál, že podvod vyjde najavo. Otec ho nikdy nebude pokladať za Ezaua, aj keď je slepý. No Rebeka sa vždy vynašla. Rýchle pripravila jedlo, ovinula Jakubovi okolo krku a ramien koziu kožu, aby bol na omak zarastený ako Ezau. Potom mu obliekla Ezauove šaty, voňajúce lesom a poľom, a poslala ho

aj s pečienkou k otcovi. Izák bol prekvapený, že mu tak rýchlo prinášajú žiadané jedlo. „Kto je tu?“ zavolať a sliny sa mu zbíjali, keď začítil vôňu pečienky. „Ja som to, Ezau,“ odvetil vzrušený Jakub. „Ozaj si to ty, Ezau?“, pochyboval Izák. „Tvoj hlas znie ako Jakubov. Podíď bližšie!“ Jakub zdráhavo pristúpil k otcovi a Izák ho chytil za ruky. Chlpatá sršť a vôňa šiat ho upokojili. S pôžitkom sa dal do jedla. Potom Jakuba slávnostne požehnal. V mene Božom mu želaný úspech a predpovedal mu, že sa stane hlavou celej rodiny. Sotva dohovoril a Jakub stihol náhlivo vybehnúť zo stanu,

prišiel Ezau a radostne predložil Izákovi pripravenú divinu. Keď Izák spoznal Euzaiov hlas, bolestne vykrikoval. Vyrozpáral mu, čo sa stalo, a obaja pochopili, že boli podvedení. Sklamáný Ezau zaplakal. Veľmi sa rozhneval. „Ja ho zabijem!“, zaprisahal sa. Rebecka vypočula jeho hrozbu. Musela Jakuba dostať do bezpečia. Radila sa s Izákom, či ho neposlať do krajiny, odkiaľ sami pochádzajú. Tam by si mohol nájsť ženu z jej rodiny. Izák súhlasil a ustráchaný Jakub opustil milovanú vlasť. Rozlúčil sa s matkou a otcom a vydal sa na dlhú púť.

Janka Kobanová

Istinkáči, ani tento mesiac sme na Vás nezabudli a niečo sme Vám pripravili. Niečo na rozcvičenie ručičiek, farbičiek, ale overíme si aj Vašu pozornosť a bystrosť.

1. V tejto prvej úlohe si overíme Vašu bystrosť. Vašou úlohou bude spojiť sviatok s dátumom, kedy tento sviatok sviatujeme.

Sv. veľikomučenika Dimítria

21. november (8. november)

Sv. múčenicy Paraskévy

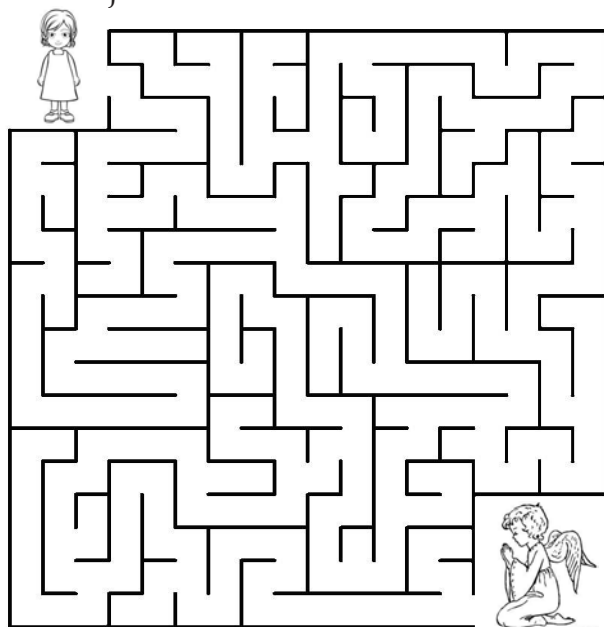
14. november (1. november)

Sv. bezsrébrebníkov Kosmý i Damiána 8. november (26. október)

Sobór sv. Archistratíha Michaila
i próchich bezplótnych síl

10. november (28. október)

2. Táto úloha je zameraná na Vašu šikovnosť. Pomôžte Katke nájsť cestu k anjelikovi.

3. V tejto úlohe je ikonka archanjela Michala, ktorú si vymaľujte.

4. Ďalšia úloha nie je vôbec ťažká. Stačí, ak správne doplníte slovíčka do tropáru.

Práviló _____ i óbraz krótosti, vozderžánija _____,
javí ťa stádu tvojemú, jáže veščej _____:
sehó _____ sťažál jesí smirénijem _____,
niščetóju bohátaja, _____ svjaščennonačál'niče Nikólaje,
molí _____ Bóha, spastísja dušám _____.

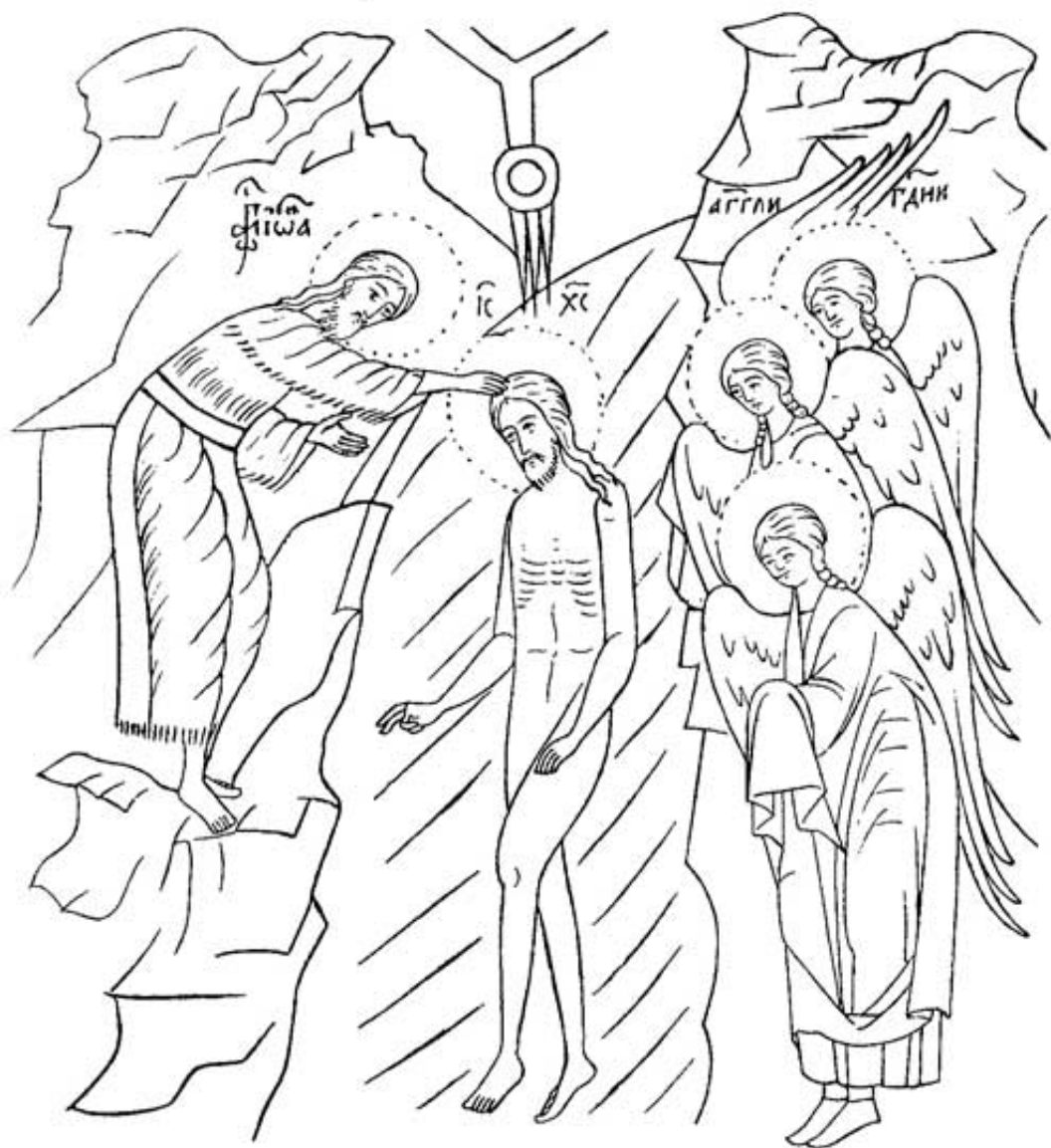
Christá, ístina, vysókaja, víry, rádi, učiteľa, nášym, ótče.

5. Nenáročnou úlohou pre Vás istotne bude nájsť 10 rozdielov medzi týmito dvoma obrázkami.

6. Ani tentokrát sme nezabudli na šikovné ručičky a farbičky.
Túto ikonku si vyfarbite.

ΩΡΗ ΕΒΔΟΜΗΡΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΗΣ

Ψ

ψ

[~]

Ψ

ψ

ΠΕΔΡΟΤΑ

Ščedróta
(Milosrdenstvo)

ΠΕΔΡΟΛΙΪΒΕΤΖ – Ščedrolúbec (ten, ktorý rád a veľa dáva)

ΨΑΔΪΗΙΕ –

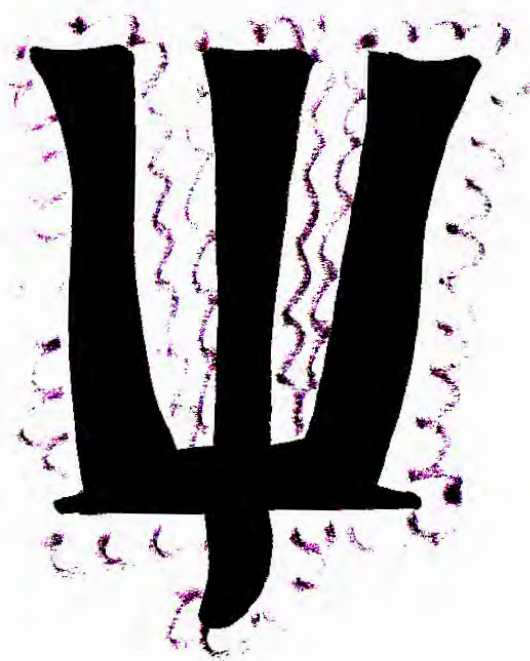
- ščaďínije
(milosť,
zľutovanie,
zmlovanie)

ΨΗΤΟΝΟΪΕΤΖ –

- ščitonósec
(ten, kto
nosí štít)

ШИТОМЪ ВѢРЫ
 ѠБОЛКШЕСА, И ЗНАМЕНІЕМЪ
 КРѢТНЫМЪ СЕБѢ
 ОУКРѢПЛЫШЕ, КЪ МЪКАМЪ
 МЪЖЕСКИ ВДАШАСЯ, И
 ДІАВОЛУ ГОРДЫНЮ И ЛЕСТЬ
 ОУПРАЗДНИША СѢИ ТВОИ,
 ГДІ, ТѢХЪ МЛТВАМИ ІАКѠ
 ВСЕСІЛЬНЫЙ БГЪ, МІРЪ МІРЪ
 НИЗПОСЛА, И ДУШАМЪ
 НАШЫМЪ ВЕЛІЮ МЛТЬ.

Ščitóm víry obólkšesja, i známenijem kréstnym sebe
 ukríplše, k múkam múžeski vdášasja, i diávolu hordýňu
 i lést' uprazdniša svjatíji Tvojí, Hóspodi, tích molítvami
 jáko vsesílňyj Bóh, míru mír nizposlí, i dušám nášym véliju
 mίlost'.

Tvoji svätí, Pane, vyzbrojac sa štítom viery a posilniac sa
 znakom Kríža, odovzdali sa statočne na mučenia a zničili
 diablovu pýchu a klam: podľa ich modlitieb ako všemocný,
 Boh zošli svetú pokoj a našim dušiam veľkú milosť.

Pripravila: Tatiana Mihaličová

Ю

у Ю [ju]

ЮНОТА

júnota
(dieťa, mládenec)

ЮРОДЛИВЫЙ ХРИСТА РАДИ СВЯТЫЙ ВАСИЛИЙ БЛАЖЕННЫЙ –
Juródivyj Christá rádi svjatýj Vasílij blažénnyj (Boží
blázon – blázon/pomätený pre Christa – svätý Vasil)

ЮВЛЕЙ –
- juviléj
(jubilejný rok)

ЮЖЕ – júže
(zámeno ženského
rodu – znamená
ktorú)

Юже проидѡсте твѡрь
просвѣщше, спсовы оучѣнцы,
лѣсть їдоульскѡю ѣакѡ
хвѣрастїе попалѣвшѣ оучѣнїи
вѡшнми, ѣзѣкн ѡ
неразѣмїѡ глѣбннѣ, кѣ
бѣжѣствѣннѡмѣ рѣзѣмѣ
оуловѣвшѣ спсѡсте: ѡ нынѣ
молїтесѡ хрѣтѣ, ѣакѡ да
млѣтнѣвѣ нѡмѣ бѣдетѣ вѣ
дѣнѣ сѣдннѣ.

Ю

Júže proidóste tvár prosvíščše, Spásovy učenicý, léšť
idoľskuju jáko chvrástije popalívše učéniji vášimi, jazýki ot
nerazúmija hlubiný, k Božéstvennomu rázumu ulovívše
spasóste: i nýni molíteſja Chrištú, jáko da milostiv nám
búdet v děň súdnyj.

Z hľbočiny nerozumnosti k Božskému poznaniu uloviac
zachránili ste národy, Spasiteľovi učeníci, osvietiac svet,
ktorý ste prešli, klam modiel popáľiac vašimi učeniami
ako raždie. Aj teraz sa modlite k Christovi, aby k nám bol
milostivý v súdny deň.

Pripravila: Tatiana Mihaličová

Milí čitatelia, dnes Vám prinášame rozhovor s o. Jánom Šafinom, ktorý je predstaveným katedrálneho chrámu sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach a zároveň aj dekanom Pravoslávnej bohosloveckej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove.

Otázka: Otče, mohli by ste nám popísať, aká bola Vaša životná cesta a ako ste sa vlastne dostali k sv. Pravosláviiu?

Odpoveď: Moja cesta na fakultu bola extrémne komplikovaná, to poviem priamo. Po prvé, Pravoslávie som nepoznal pretože v dedine, kde som vyrastal, v Jovse, vôbec pravoslávnych nebolo a ani som nevedel, čo to Pravoslávie je. V podstate som rástol svetským životom, aj keď zaujímali ma tie veci; Bibliu sme mali doma len maďarskú po dedovi, v slovenčine nebola. Postupom času, ako som rástol, to bol taký rozptyl, tak ako to u mladých býva, ale vždy som si chcel zachovať silnú morálku, neuznával som veci, ktoré boli nepoctivé, nečestné, falošné, takže z tohto uhla pohľadu som sa snažil žiť v súlade s evanjelióvymi príkazmi, len nejak ďalej som to nerozvíjal. No neskôr na gymnázium chceli, aby som šiel na vojenskú školu, čo ja som nechcel, pretože uniforma akejkolvek podoby by mi bola protivná, takže to som odmietal, ale keďže som športoval, mal som istú morálku, isté zásady, že by som sa na to hodil, ale oni v skutočnosti

nevedeli, čo ma naozaj zaujíma. No potom mi kamarát poradil, že keď mi nedajú pokoj, tak mám povedať, že pôjdem na teológiu. A ja mu hovorím: „A to čo je to tá teológia?“ A on hovorí: „Tam sa kňazi učia, ale to len tak povedz a oni hneď dajú na inú školu prihlášku, len aby si nešiel na teológiu“. Takže ja som to tak povedal, v podstate zo žartu, no a nakoniec som šiel na teológiu. Ale skôr ako k tomu došlo, musel som narukovať. Keď som si dal nakoniec žiadosť na teológiu do Prešova, bolo to začiatkom septembra 1986, o 3 dni na to ma volali na vojenskú správu, kde keď som prišiel, tak sa na mňa vykričali. No a o deň na to mi povedali rovno, že musím narukovať. Prišiel som domov s povolávacím rozkazom. No otec mi povedal, že som ho tam mal rovno pred nimi roztrhať, nech ho zavrú, no ale ja som bol ako medzi dvoma mlynskými kameňmi. Ja som nevedel, čo mám teraz robiť, bol to šok. No ale nakoniec som narukoval. Zostal som 2 roky na vojne, ktorá bola tzv. lampasácka, t. j. na vojne, ktorá sa riadila pravidlami pre vojakov z povolania. Pred koncom vojny som si vybral tzv. opušťák, aby som si mohol ísť domov po „civil“. Bez toho, aby o tom moji rodičia vedeli, som prišiel domov a ako som prišiel, rodičia mi povedali, že tu bol o. Choma. Mama mi povedala, že tu bol ohľadom fakulty. Pýtal som sa: „Akej fakulty?“, pretože ja som

na to za tie 2 roky úplne zabudol. Povedal som jej, že ja na to vôbec nemyslím, po prvé ešte nie som civil a po druhé vôbec na to nemyslím a jednoducho som nechcel ísť. Na druhý deň prišiel o. Choma a ja som si kládol otázku: „Čím to je? Človek, ktorý nás sotva poznal, ktorý nevedel, že budem doma, k nám prišiel. Tak to bude určite Božie riadenie.“ Povedal som mu: „Potrebujem deň na rozmyslenie“. A keď som prišiel na eparchiu v Michalovciach, snažili sa ma presvedčiť, aby som šiel na fakultu. No ja som im tvrdil presný opak čo najslušnejším spôsobom, že to nie je vhodné, ja sa na to nehodím, nemám na to predpoklady. No cítil som, že keď to poviem, tak to bude hriech, že musím dodržať slovo a tak som povedal, že tam pôjdem.

Otázka: Otče, čo nasledovalo po skončení základnej vojenskej služby? Ako ste potom nastúpili na štúdium teológie?

Odpoveď: Keď som sa vrátil z vojny, dodatočne som robil príjímacie pohovory, na ktorých som nevedel vôbec nič. Tak som tam spieval ľudovú pieseň. Večer pred tým ma o. Cap učil z detskej obrázkovej Biblie o udalostiach starozákonných a novozákonných. Nakoniec som bol prijatý na fakultu a prvé týždne som uvažoval, že to nie je pre mňa, na bohoslužbe som nerozumel prakticky vôbec nič, bohoslužby sa mi zdali dlhé, jednoducho som si myslel, že to

nie je pre mňa. Domov sa chodilo raz za 3 týždne, no ja som chodil častejšie, odmietal som to, aby som chodil domov raz za 3 týždne. A tak som dlho uvažoval čo ďalej, až nakoniec o. Aleš, náš bývalý fakultný profesor, mal s nami prednášky z cirkevných dejín, ktoré ma okúzlili, bol som z nich nadšený, začal som si s o. Alešom veľmi rozumieť. Tam nastal u mňa ten zlom a plus ma zaujímal hebrejský jazyk a Starý Zákon, takže tým pádom som sa do toho zahryzol cez zimné prázdniny, dostával som sa do toho čím ďalej, tým viac, až som nakoniec zistil, že to je pravé orechové, ktoré som v podstate hľadal, len som nevedel, kde to je. Takže nakoniec som zostal na fakulte. Ten vývoj bol už potom taký búrlivý, lebo do toho prišiel rok 1989, nežná revolúcia a s tým spojené následné sťahovanie fakulty, čiže také 2 roky sme žili kočovným životom a veľa sa toho nedalo naučiť, lebo sme prechádzali z jednej budovy do druhej, budovy sa opravovali, bývali mimoriadne prázdniny. Ale aj napriek tomu sme vydržali, a napokon som fakultu úspešne ukončil a naša Cirkev sa dokázala úspešne etablovať v tých nových podmienkach tzv. demokratického zriadenia, no a tak je tomu doteraz.

Otázka: Prijali ste kňazstvo hneď po skončení fakulty alebo ste s chirotoniou počkali?

Odpoveď: Ja som kňazstvo hneď neprijal, lebo kňazom som

byť nechcel a snažil som sa to od-
dialiť čo najďalej. Nechcel som byť
kňazom, hovoril som si: „Dobre,
teológii možno rozumiem, ale na
kňaza sa necítim“. Dlho, dlho som
nechcel byť kňazom, a až keď som
mal 30 rokov sa to nejak pohlo a už
som videl, že sa okolo toho tak tie

veci to-
čia. A tak,
ako som
nechcel
ísť na
fakultu
a myslel
som si, že
nechám
fakultu
a nene-
chal som
ju, takisto
nechcem
byť kňa-
zom, ale
mám byť
kňazom.
Keď to
neuro-
bím, tak
sa budem

správať voči Bohu neverne, asi tak
by som to povedal. Nebyť kňazom
znamená trochu ľahší, menej zod-
povedný život, lebo keď už je člo-
vek kňazom, aj keď by bol možno
zlým kňazom, musí sa v ňom stále
čosi ozvať a musel by to byť du-
chovný tupec, aby sa v ňom nič ne-
ozvalo, aby nemal pocit istej zodpo-
vednosti, strachu pred Bohom, aby

spáchal nejaký vážny hriech, aby si
neuvedomoval všetku tú vážnosť,
ktorú to prináša. Dlho som sa obá-
val, ale nakoniec, keď som videl, že
sa okolnosti dejú podobne, tak som
sa nakoniec rozhodol prijať ako 30
ročný diakonskú chirotoniu a rok
na to 1. novembra 1998 som bol ru-

kopolo-
žený na
kňaza.
Takže
prakticky
som mal
31 rokov,
keď som
prijal
kňazstvo.
Neľutu-
jem byť
kňazom
Pravo-
slávnej
cirkvi, žiť
s ľuďmi
pri tých
všetkých
problé-
moch,
ktoré

život prináša. Hoci dochádzam
do Prešova často, niekedy aj päť-
krát za týždeň, nedokázal by som
opustiť cirkevnú obec a presťaho-
vať sa do Prešova, v zmysle du-
chovnej zodpovednosti a vo vzťa-
hu k ľuďom, ktorých tu mám. Ja
radšej uprednostňujem túto for-
mu a budem tu žiť s cirkevnou
obcou, aj keď toho veľa cez týždeň

nenaslúžim, lebo som väčšinou v Prešove alebo v Bratislave ako dekan fakulty, ale vždy som svojím spôsobom v kontakte s ľuďmi. Toto mi robí radosť, toto ma naplňuje.

Otázka: Vy pôsobíte ako kňaz a stretávate s obvyčajnými ľuďmi na cirkevných obciach, ale pracujete aj ako dekan fakulty. Dokázali by ste porovnať tieto dve, možno na prvý pohľad rozličné práce?

Odpoveď: Ja osobne mám vždy veľmi dobrý pocit, keď pôjdem kdesi poslúžiť, zastúpiť a môžem sa s ľuďmi porozprávať, nejakým spôsobom cítiť, že ich obohacujem, mám z toho obrovskú radosť. Oveľa väčšiu radosť ako z nejakých akademických úspechov alebo niečoho podobného. Vedenie fakulty vnímam ako nevyhnutné kroky pri obžive a zamestnaní v tomto svete, ale táto duchovná práca, tá presahuje. Aj tamtá má svoj hlbší rozmer, ale táto duchovná práca má zvlášť iný rozmer, taký metafyzický alebo duchovný rozmer, ktorý nás uvádza niekde inde a človek potom, keď cíti, že ľudí to zaujíma v tomto duchovne otupenom a zmätenom svete, keď cíti, že tí ľudia majú o to záujem, že ich to fakt baví, tak si uvedomuje aj na tých dedinách tie slová Spasiteľa, keď povedal: „*Nechajte maličkých prichádzať ku mne, lebo týchto je Kráľovstvo nebeské*“. Čiže aj tu sa ukazuje, ako často, sú okolo nás ľudia naozaj prirodzene nadaní, alebo

majú veľké intelektuálne danosti a nie sú schopní duchovne vidieť. Ľudia, ktorí sú možno obyčajnejší, robia na poli, v závodoch, vo firmách a predsa týmito duchovnými otázkami žijú oveľa viac, intenzívnejšie im rozumejú a v podstate ich život je naplnený zmyslom. Lebo vedomosti, znalosti bez duchovnej podstaty vedú človeka do hlbokého pesimizmu. Život stráca svojím spôsobom zmysel, stráca sa hlbšie chápanie života, všetko sa ohraničuje do pozemských rozmerov, takže je to potom celkom iné.

Otázka: Sme svedkami toho, že čoraz viac sa ozývajú proticirkevné hlasy, či už je to mimo Slovenska, alebo aj u nás na Slovensku a čoraz častejšie majú radikálnejší charakter. Ako sa týmto veciam brániť?

Odpoveď: Cirkev nikdy nežila v dobe úplného pokoja. Oveľa väčšie nebezpečenstvo je pre Cirkev to, keď je doba veľkého pokoja a blahobytu, ako keď je doba prenasledovania, hoci to nebude silné prenasledovanie vo forme zatvárania ľudí a podobných skutkov. Cirkev bola v istom zmysle vždy prenasledovaná, ako hovoril Origenes: „*Doba kľudu nahráva satanovi, lebo kradne Cirkvi mučeníkov*“. Takže z tohto uhla pohľadu mučeníctvo v Cirkvi vždy bolo a je. Aj v dnešnej dobe je mučeníctvo. Raz sú to pravoslávni kresťania na území bývalej Juhoslávie, inokedy kresťania na území Sýrie, inokedy to boli kresť

ťania na území Ruska, Bieloruska, Ukrajiny, alebo niekde inde. Vždy sú ľudia, ktorí trpia za vieru, aj keď sa nám to v danej chvíli nezdá, ale tá doba pokoja skôr nahráva zlému, lebo aj kňazi, biskupi, celá hierarchia s veriacimi sme len ľudia a človek, keď sa má dobre, menej myslí na tie veci Božie. Jednoducho začína žiť životom tohto sveta, zosvetšťovať sa, je spokojný s tým stavom, ženie sa za márnosťou a márnosť je práve v takej dobe pokoja zvlášť ponúkaná - zamieňať tie duchovné a večné hodnoty za pozemské statky a dočasný úspech. To je oveľa nebezpečnejšie. A čo sa týka Slovenska, ja by som to tak tragicky nevidel. Myslím si, že v slovenskej spoločnosti Pravoslávna cirkev sa v súčasnosti nemôže sťažovať na prenasledovanie zo strany štátu ani najmenej. Ak by sme už toto považovali za prenasledovanie, tak sa pripodobníme našim západným bratom, ktorí vedľa veľmi nafukovať podobné udalosti a vytvárať umelé mučenie. My sa máme modliť aj za svojich nepriateľov a v podstate pamätať na to, že naša domovina nie je na tomto svete. Hoci sme v tomto svete, tento svet je Bohom stvorený a Boh je pánom tohto sveta, ale je tu aj knieža zla, ktoré tu pôsobí. Musíme pamätať na to, že náš boj je duchovný a nie boj materiálny. Máme do činenia s ľuďmi, ktorí majú slobodnú vôľu a títo ľudia si vyberajú, a je dôležité pôsobiť na slobodnú vôľu týchto

ľudí čo najpozitívnejšie tak, aby v nás tí ľudia nevideli strašiakov alebo zlosynov, ale aby sme im ukázali to, v čom je podstata Pravoslavia. To je tá duchovná pravda, hlboká duchovná pravda o ľudskom živote, o svete, pravda o Bohu. Aby sme tie zvrátené predstavy dnešného človečenstva o Bohu, o tom čo je božské a večné dávali na pravú mieru, lebo keď nie my, tak potom kto? Tak, ako sa píše vo Svätom Písme: *„Vy ste soľ zeme. Ak však soľ stratí chuť, čím bude osolená?“* (Mt 5, 13). Nemali by sme to brať tak tragicky, v tejto spoločnosti sa máme momentálne dobre a oveľa väčším nebezpečenstvom sme my sami sebe, než je vonkajší svet. Samozrejme, tie útoky môžu prísť náhle a nečakane. Útoky prichádzajú na Cirkev vždy vtedy, keď ľudia zabudnú na tie duchovné veci. Aj Euzébios Cézarejský píše na konci svojich cirkevných dejín v 10. knihe, že situácia pred Diokleciánovým prenasledovaním bola taká, že kňazi sa tak nenávideli, že keby mali zbrane a meče a keby mohli proti sebe bojovať, tak by proti sebe aj bojovali. To bolo koncom 3. storočia a začiatkom 4. storočia, v dobe úplne inej a taká situácia môže vzniknúť kedykoľvek. Takže tým je narušený jeden zo základných princípov Cirkvi – sobornosť, všeobecnosť. Cirkev nás neučí pýche, ale učí nás pokore a tamto všetko je len živienie egoizmu. Tým pádom, kto chce robiť na cirkevnej pôde kariéru, ten

si veľmi zmýlil adresu.

Otázka: **Čo by ste odkázali mladým ľuďom, ktorí žijú v Cirkvi, chcú žiť pre Christa, chcú Ho nasledovať, chcú žiť inak ako im tento svet káže?**

Odpoveď: Ja by som im odkázal len toľko: Vy, ktorí ste pravoslávni, ale aj tí, ktorí sa zoznamujú s Pravoslávím, tých, ktorých môžete nejakým spôsobom osloviť, ukázať im, čo je to Pravoslávie, mali by ste si toho veľmi vážiť. Tento svet má svoje problémy a žije svojím vlastným rytmom, rytmom, ktorý vedie do záhuby. Nech si to vážia, nech si veľmi vážia to, čo je tu v Pravoslávnej cirkvi. Netreba hľadiť na slabosti ľudí, kňazov alebo biskupov. To všetko sú tie príliš ľudské vlastnosti a nad tým všetkým tu je Božia pravda a nevysychajúci prameň Božej milosti, ktorý v Pravoslávnej cirkvi je. Mne osobne Pravoslávie dalo odpovede na otázky, ktoré ma trápili od útleho detstva. Pravoslávie ponúka tú strednú, zlatú, kráľovskú cestu, ktorá je kľukatá, úzka, ťažká, ale vedie do Kráľovstva nebeského. A to je učenie Pravoslávnej cirkvi, čisté a neporušené. Pravoslávie má odpovede na otázky, nad ktorými sa človek ani priamo nezamýšľa, ale niekedy predtým nad nimi premýšľal a zrazu akoby ho niečo prebralo a zistí, že toto je odpoveď práve na to, čo hľadá. Čiže je potrebné vážiť si tento obrovský dar a byť naozaj svetlom sveta a soľou zeme, aby

sme ukázali tomu nepravosláv nemu svetu, ktorý nás obklopuje a má k nám rôzny postoj, v čom je bohatstvo Pravoslavia. Vážme si obsah pravoslávnej bohoslužby, pravoslávneho učenia. Mladí môžu zostať úplne normálnymi, prirodzenými ľuďmi, netváriť sa zvlášť nejak intenzívne zbožne, netváriť sa strojene, byť prirodzenými, ktorí dokážu prirodzeným spôsobom rozdávať dobro a lásku, dokážu ľuďom pomôcť v tej zložitej dnešnej zmätočnej atmosfére. V tomto má Pravoslávie neprekonateľnú výhodu nad všetkými ostatnými. Je nás málo, ale mne je ľúto, že tento svet, táto spoločnosť nedokáže uvidieť ďalej a uvidieť to, v čom spočíva podstata Pravoslavia. Na tomto môžu mladí stavať a môžu pred ostatnými vydávať svedectvo svojim životom. **Byť pravoslávnym je najväčšie šťastie, aké môže človeka v tomto svete postretnúť.** Pre mňa je Pravoslávie tým najvznešenejším objavom, ku ktorému som mohol prísť. Tak asi toto by som prial všetkým ostatným.

Pripravil Miroslav

Patriarcha Kirill vyzval k upúšťaniu od formálneho prístupu k mladým a upriamil pozornosť na masovú katechizáciu

Zbaviť sa formálneho prístupu k mladým v pastierskej práci s mládežou, odstrániť náboženské stereotypy s pomocou vzdelania a učiť sa rozprávať jazykom, ktorému rozumie súčasná mládež. K tomuto vyzval patriarcha Kirill v príhovore na zasadnutí Vyššej cirkevnej rady, ktoré sa konalo dňa 30.11.2012 v chráme Christa Spasiteľa v Moskve.

„V mladosti človek potrebuje dobrú a nevtieravú radu, ktorá ho udrží od extrémizmu. Preto je úlohou Cirkvi pomôcť človeku naučiť sa viesť samého seba a svoju energiu nevydávať na sebazničenie, ale na utvrdenie svojej osoby ako silnej, slobodnej a zodpovednej“. Takto oboznámil patriarcha Kirill účastníkov zasadnutia s najhlavnejšími cieľmi pri práci s mládežou.

„Odmietajúc začlenenie elementov subkultúry mládeže do bohosluženia považujúc to za neprípustné sme zároveň ochotní rozprávať rečou zrozumiteľnou dnešnej mládeži a opierať sa o elementy moderného života v čase mimo bohosluženia a organizovať najrôznejšie cirkevné aktivity pre mládež“, povedal patriarcha.

„Je dôležité pri práci s mládežou dištancovať sa od formalizmu a neopakovať chyby, ktoré sa vyskytujú v organizácii svetských mládežníckych združení“, podčiarkol patriarcha.

„Vieme, že v minulosti, kedy existovali silné mládežnícke organizácie, bolo v ich činnosti veľa formalizmu a ľudia cítili tento formalizmus častokrát ako faloš. Hoci i dobrého bolo dosť, na druhej strane prílišná formálnosť vyvolávala určitú skepsu proti práci s mládežou. Preto sa v žiadnom prípade nesmieme dopúšťať takýchto chýb pri práci s mládežou v Cirkvi. Nesmieme byť len formálni, nemôžeme byť len organizáciami pre „parazitov“, nesmieme vidieť čudné výrazy tváre u mladých ľudí, ktorí sa zhromažďujú len preto, že ich niekto pozval, no nepociťujú žiaden vnútorný entuziazmus pre túto činnosť“, dodal patriarcha.

„Celá práca s mládežou musí byť založená na prirodzenom cítení ľudí, na ich túžbe byť spolu, pracovať spolu, myslieť spolu a modliť sa spoločne“, objasnil patriarcha Kirill. Taktiež vyzval k osobitnej pozornosti na otázku katechizácie: „Tento vzdelávací program sa netýka len členov určitého spoločenstva, týka sa všetkých, ktorí žijú v stereotypných predstavách o Pravoslávii. Miera katechizácie, ktorú teraz robíme, je mierou pre celú krajinu, pre celý kánonický priestor našej Cirkvi“.

„Keď hovoríme, že je v našej krajine 80% pravoslávnych, hovoríme sociologickú pravdu. No je často kladená otázka: čo sú to za pravoslávni, keď neovládajú základné veci cirkevného života, nevedia základné modlitby, nezúčastňujú sa na tajinách a podobne. No toto je príklad lásky, ktorú prejavuje Cirkev. Ak človek nazýva sám seba pravoslávny, no ešte nevie všetky cirkevné sviatky, nevie, prečo je v stredu a piatok dôležité do-
d r ž i a v a ť pôst, nehovoríme mu: „Nie, ty nemáš právo nazývať sa pravoslávny, pretože nedodržuješ alebo d o k o n c a nevieš cirkevné pravidlá“. Cirkev musí s láskou p r i j í m a ť k a ž d é h o

človeka do svojho spoločenstva, a pritom mu nezakazovať nazývať sa pravoslávny“, objasnil patriarcha. „No keď pred nami stojí pravoslávny človek, ktorý neovláda základné pravdy Pravoslavia, nemá žiadne skúsenosti so životom v Cirkvi, tak práve v tomto

sa skrýva naša úloha, a to, aby sa aj „štatistickí“ pravoslávni stali plnohodnotnými a aktívnymi členmi Cirkvi“, dodal patriarcha Kirill. „Katechizácia sa musí stať neoddeliteľnou súčasťou života na cirkevných obciach a aj celého cirkevného spoločenstva“, uzatvoril patriarcha.

Výsledky diskusie zasadnutia Vyššej cirkevnej rady boli prijaté do uznesenia o mládežníckej rade eparchií Ruskej pravosláv-

nej cirkvi, cirkevného vzdelávacieho štandardu na prípravu katechizátorov, uznesenia o predložení Oddielu pre katechizáciu, uznesenia o vzdelávaní katechizátorov. Prijaté dokumenty

budú doručené príslušným útvaram každéj eparchie na území celého Ruska.

Zdroj: tlačová služba patriarchu moskovského a celého Ruska Kirilla.

Preložil Maroš Hopta

Pravoslaviáda 2012

V Košiciach sme sa 10. novembra po siedmykrát stretli na Pravoslaviáde a skvelo sme si zasportovali. O popularite tohto športového dňa snáď najviac svedčí bohatá účasť mládežníkov všetkých vekových kategórií. Privítal nás o. Vladimír Spišák, ktorý nás oboznámil s pravidlami a zároveň požiadal súťažiacich o zápolenie v duchu „fair play“. Svojou prítomnosťou nás potešil aj vladyka Juraj, arcibiskup michalovsko - ko-

šický, a s jeho požehnaním sme mohli začať športovať. Súťažiaci sa s radosťou pustili do súťaženia v klasických kategóriách – volej-

bal, futbal a stolný tenis. Ani sme sa nenazdali a nastal čas obeda. Na

doplnenie fyzických síl výborne poslužil už tradičný guláš. Okrem neho nám mládežníci, rodičia a veriaci pripravili aj ďalšie veľmi chutné občerstvenie. Po obede

sme sa s elánom pustili do finálových zápasov, a v popoludňajších hodinách sme náš športový deň uzavreli vyhlásením výsledkov a odovzdaním cien. Celý deň pre-

behol v príjemnej atmosfére, za čo patri veľká vďaka nášmu Hospodu Bohu a všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na príprave tejto peknej akcie. Chceli by sme poďakovať veriacim, ktorí pripravili občerstvenie, a kníhkupectvu

GLOSSA za sponzorský dar. Vďaka patri aj mládežníkom z Medzilaboriec za ich početnú účasť. Touto cestou tiež gratulujeme víťazom a zároveň dúfame, že sa stretneme aj o rok.

Stolný tenis:

1. Jakub Zápotocký (Medzilaborce)
2. Lukáš Polakovič (Košice)
3. Matúš Krajňák (Michalovce)

Futbal:

1. Storm KVP
2. Žakovce
3. Zemplín

Volejbal:

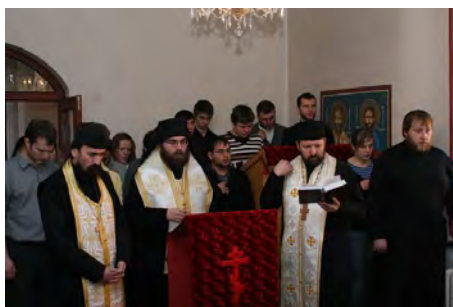
1. Snina
2. Letci
3. Cycle

Mládežníci z Košíc

Valné zhromaždenie Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS

Dňa 29. decembra 2012 zasadal najvyšší orgán Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. Na Valnom zhromaždení sa stretli 40 zástupcovia mládežníckych skupín i mládeže z celého východného Slovenska.

Po registrácii účastníkov sme začali molebnom na prizvanie pomoci Svätého Ducha, ktorý slúžil Jeho Vysokopreosviatenosť Rasti-

slav, arcibiskup prešovský a Slovenska. Po jeho otcovských slovách

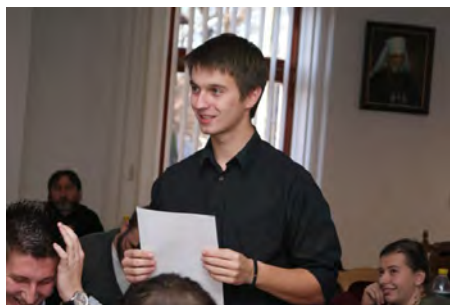

sme sa z biskupskej kaplnky presunuli do zasadačky Úradu Prešovskej pravoslávnej eparchie. Na

úvod všetkých privítal prezident Bratstva Alexander Haluška, ktorý v úvode predniesol aj pozdrav Jeho Vysokopreosviatenosti Juraja, arcibiskupa michalovsko – košického.

Ďalej na Valnom zhromaždení boli prednesené výročné správy o aktivitách a stave nášho Bratstva. Správu o činnosti, práci a stave BPM predniesol brat prezident Alexander Haluška, v ktorej tiež poďakoval za pomoc pri práci BPM, hlavne Úradu metropolitnej rady Pravoslávnej cirkvi na Slovensku.

Po právach ekonóma BPM, viceprezidentky Jozefíny Polakovičovej o našej spolupráci so zahraničím, redakčnej rady Istiny a pokladne Istiny a správe Dozornej rady boli

prednesené správy o aktivitách a dianí v mládežníckych skupinách. Po nich nasledovala diskusia a prestávka.

Po prestávke Valné zhromaždenie urobilo zmeny niektorých bodov Stanov Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS, ktoré si vyžadovali doplnenie a spresnenie.

Následne slovo prevzala sestra

Juliána Polakovičová, predsedníčka volebnej komisie. Vyzvala kandidátov, aby sa predstavili a tiež poučila prítomných o spôsobe a priebehu volieb.

Následne prebehla voľná diskusia, počas ktorej Volebná komisia sčítavala hlasy.

Výsledky volieb:

Prezident:

Ivo Petrovaj

Viceprezidenti:

Jozefína Polakovičová
 Marcela Hvižďaková
 Alexander Haluška

Dozorná rada:

prot. Ján Biloruský
 Ing. Mgr. Vladimír Gerka
 Ľuboš Savčák

Edičná rada:

Maroš Hopta
 Roman Daňo
 Sofia Mitříková
 Viera Čabiňáková
 Jana Kobanová

Duchovní za Prešovskú pravoslávnu eparchiu:

o. Mgr. Peter Savčák
 o. Mgr. Boris Hrustič

Nech Hospodin blahosloví ich prácu i každú dobrú myšlienku.

Zároveň vyjadrujeme veľkú vďaku predošlému vedeniu a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

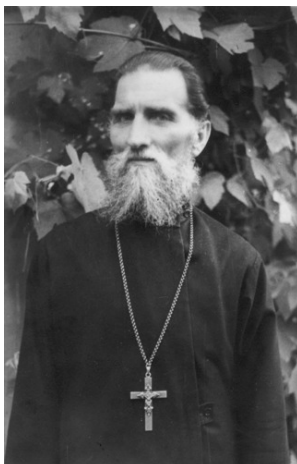
Vedenie

**Bratstva pravoslávnej mládeže
 na Slovensku – SYNDESMOS**

Spomienka na o. Vasilija Solovjeva

Vtýchto zimných mesiacoch, v ktorých prazdnujeme veľké prazdníky, či už to je Roždestvo Isusa Christa, alebo Bohojavenije Hospodne, mnohí spomíname v našich modlitbách na našich blízkych. A tak sa aj pravoslávni veriaci v Ľutine rozhodli pripomenúť si pamiatku veľkého človeka našej Pravoslávnej cirkvi, o. prot. Vasilija Solovjeva. Práve dňa 28. decembra 2012, v deň, kedy o. Vasilij odišiel k Hospodinovi, bola slúžená zádušná liturgia. Aj 63 rokov po jeho zosnutí na neho miestni veriaci stále spomínajú. Počas 18 rokov jeho pôsobenia v Ľutine si miestni veriaci postavili chrám, zorganizovali pravoslávny cirkevný chór, ktorý viedol o. Solovjev ako dirigent. A tak aj za pomoci týchto veriacych mohla byť zorganizovaná táto udalosť. Po náročnom výstupe ku chrámu sa o 9. hodine ráno začalo to hlavné - sv. liturgia. Sv. liturgiu slúžili o. Dimitrij Paster, o. Vladimír Kocvár, o. Miroslav Humeník a o. diakon Ján Husár. Na sv. liturgiu prišli samotní Ľutinskí pravoslávni veriaci, veriaci zo vzdialenejších cirkevných obcí, ale aj mladí veriaci, ktorí si prišli uctiť pamiatku tohto veľkého človeka. Po vykonaní sv. liturgie bola poslážená ešte panychída za o. Vasilija Solovjeva, ktorú

slúžil o. Vladimír Kocvár. Po tom, ako sme sa duchovne posilnili, sme sa pobrali do kultúrneho domu, kde na nás čakalo malé občerstvenie a posilnili sme sa aj telesne. Porozprávali sme sa s pamätníčkou o. Vasilija, ktorá nám priblížila osobu veľkého ispovidníka (vyznávača) pravoslávnej viery. Hovorila nám aj to, čo všetko musel o. Vasilij prežiť, čím všetkým si prešiel, ako jej pomohol v jej ťažkostiach. Aj to svedčí o jeho láske k národu, ktorý viedol, pretože pri jej rozprávaní mala mnohokrát slzy v očiach.

Aj týmto spôsobom by som sa chcel poďakovať v prvom rade samotného Hospodu Bohu, ktorý nám poblahoslovil túto zádušnú liturgiu. Rád by som poďakoval miestnych Ľutinským pravoslávny veriacim, ktorý pre nás pripravili veľmi chutné a pôstne občerstvenie, duchovnému správcovi PCO Ľutina o. Dimitrijovi Pasterovi a aj ostatným duchovným, ktorí prišli a slúžili sv. liturgiu. Tak tiež by som chcel poďakovať všetkým ľuďom, ktorí podporili túto myšlienku, spomenuli si na o. Vasilija Solovjeva a prišli sa prihovoriť Bohu za jeho pokoj na toto sväté miesto. Daj Hospodi Bože, aby sa udalosti, konané na slávu Božiu a na pripomínanie si osobnosti o. Vasilija Solovjeva a ďalších veľkých osobností konali v čo najväčšom množstve.

Pripravil Miroslav

To stačí

Istý kraj postihlo strašné sucho. Tráva najprv zožltla a potom uschla. Hynuli aj kríky a slabšie stromy. Z neba nespáchla ani kvapka a ráno sa neobjavil na zemi ani len tieň občerstvujúcej rosy.

Sucho bolo zo dňa na deň trýznivejšie. Dokonca aj silné stromy, ktoré ponárali svoje korene hlboko do zeme, zhadzovali lístie. Všetky studničky a pramene sa vytratili, vyschli aj potoky a rieky.

Pri živote ostal iba útlý kvietok, lebo ho niekoľkými kvapôčkami napájal malinký pramienok. Ale aj pramienok strácal nádej: „Všetko je smädné, suché a umiera. Čo tu ja môžem urobiť? Aký význam majú moje dve kvapky?“

Blízko stál starý mocný strom. Počul to nariekanie a prv než umrel, stačil povedať pramienku: „Nik od teba nežiada, že rozzelenáš celú púšť. Tvojou úlohou je udržať pri živote malý kvietok. Nič viac.“

Všetci sme zodpovední za kvietok. Často na to zabúdame a bedákame nad tým, čo nemôžeme urobiť.

Pán profesor skončil prednášku a ako vždy sa opýtal: „Sú nejaké otázky?“

Ozval sa jeden študent: „Pán profesor, aký zmysel má život?“

Niektorí sa už chystali odísť a ktosi sa zasmial.

Profesor sa na zvedavca zadíval a pohľadom sa ho spýtal, či to myslí vážne. Bolo to tak.

„Odpovedám.“

Vytiahol z vrecka náprsnú tašku, vybral z nej oválne zrkadlo, nie väčšie ako minca a povedal:

„Za vojny som bol dieťa. Raz som na ceste zbadal rozbité zrkadlo. Vybral som si najväčší čriepok a začal som sa s ním hrať. Mal som veľkú radosť, že sa mi podarilo zamieriť slnečný lúč do najtmavšieho kúta, kam slnko nikdy nezažiarilo, do hlbokých dier, prasklín a skrýš. Ten kúsok zrkadielka som si nechal. Keď som vyrástol, pochopil som, že to nebola len detská hra, ale metafora toho, čo môžem v živote urobiť.“

Aj ja som iba úlomok zrkadla, ktoré celé nepoznám. Ale s tým kúskom, čo mám, môžem poslať svetlo, pravdu, pochopenie, dobro, nehu do temných kútov ľudského srdca a tak niečo v niekom zmeniť. Možno to uvidia aj iní a budú to robiť tiež.

V tom je zmysel života.“

Betlehemský vlk

Kedysi dávno žil neďaleko Betlehema vlk. Pastieri sa ho veľmi báli a celé noci prebdeli, aby si zachránili stáda. Stále bol niekto na stráž, takže vlkovi vždy zuby klepali naprázdno a odchádzal hladný a rozzúrený.

V jednej čudesnej noci zrazu zažiarilo svetlo, plné nádherných zvukov. To spievali anjeli. Narodilo sa dieťaťko, ružové bacuľko, také škvrňa.

Vlk sa čudoval, keď sa títo drsní chlapi rozbehli pozrieť na dieťa.

„Taký poplach pre jedno ľudské šteňa,“ hovoril si vlk. Ale zvedavosť je zvedavosť a hlad je hlad a tak sa za nimi opatrne vydal. Keď videl, že vošli do maštal'ky, zastavil sa a skryl sa do tieňa.

Pastieri niesli dary. Pozdravili muža, ženu, úctivo sa poklonili dieťaťu a potom odišli. Muž a žena, unavení z cesty a z toho, čo všetko prežili, zaspali.

Prešibaný vlk vkĺzol do maštal'ky. Nik si ho nevšimol. Iba to dieťa. Otvorilo dokorán oči, prezeralo si dlhý ňucháč, ktorý sa k nemu pomaly približoval a oči ako dve privreté štrbiny. V polootvorenej papuli čakali ostré zuby a hladký jazyk. Nezдало sa, že by sa ho dieťa bolo bálo.

„To by bol zákusok,“ myslel si vlk. Jeho teplý dych ovanul dieťa. Vlk napäl svaly a pripravoval sa skočiť na útlu korisť.

V tej chvíli mu dieťa malou rúčkou, jemne ako nežný kvietok, pohladilo ňucháč. Prvýkrát v živote mu niekto pohladil naježenú a strapatú sršť a hlasom, aký vlk ešte nikdy nepočul, mu dieťa povedalo: „Vlk, mám ťa rád.“

A tu sa v tmavej betlehemskej maštal'ke stalo niečo neuveriteľné. Vlíč kožuch sa roztrhol a padol na zem ako staré ošúchané rúcho. Namiesto vlka tu stál človek. Skutočný človek z mäsa a kostí. Padol na kolená, pobožkal dieťaťu rúčky a ticho sa modlil.

Človek, ktorý bol doteraz vlkom, vyšiel z maštal'ky so vztýčenou hlavou a vydal sa do sveta hlásať všetkým: „Narodilo sa božské dieťa, ktoré vám môže priniesť skutočnú slobodu. Isusko je už tu! Isusko vás premení!“

Božím plánom bolo premeniť tvory obyčajnou láskou. U dravých zvierat to možno ide...

Z knihy Bruna Ferrera – Tajomstvo červených rybiek (Malé príbehy na potešenie duše).

Radka Baková

Tri stromy

Počuli ste už príbeh o troch stromoch? Jedného dňa sa stromy rozprávali v lese o svojich snoch o budúcnosti.

Prvý strom povedal, že by chcel, aby z neho vyrobili kolísku, aby mohol ďalej žiť ako opora pre krehký život malého nového dieťaťa. Druhý strom sa chcel stať veľkou loďou, aby mohol ďalej žiť a niesť dôležitý náklad a vplyvných ľudí do nových exotických krajín. Tretí strom túžil ostať presne tam, kde bol; žiť len ako strom, no rásť a smerovať ešte vyššie, aby každému pripomínal, že na nebi je Boh, ktorý ich miluje. Takéto boli teda ich sny: jeden chcel byť kolískou, druhý mocnou loďou a tretí vysokým stromom, ktorý by ukazoval smerom k Bohu.

No raz prišli rezbári, zožali tieto tri stromy... a zničili im sny. Z prvého stromu nevyrobili k o -

lísku, ale jednoduché krmne koryto, žľab pre zvieratá.

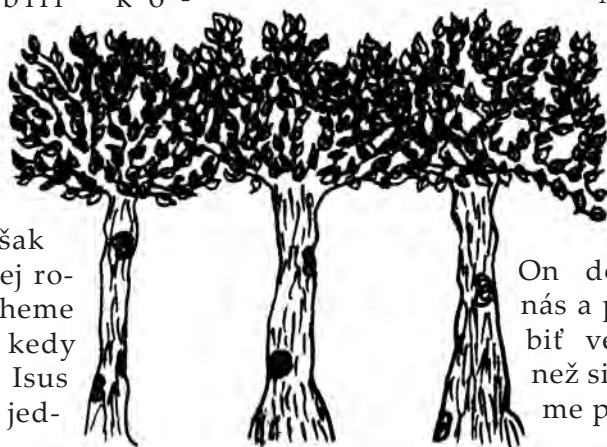
Koryto však predali jednej rodine v Betleheme a v tú noc, kedy sa narodil Isus Christos, sa jed-

noduchá kaďa na krmenie stala kolískou pre Isusa Christa.

Z druhého stromu postavili loď, no nie takú, o akej sníval - nebolo to mocné zaoceánske plavidlo, ale malý lacný rybársky čln. Kúpil si ho muž, ktorý sa volal Šimon Peter a v jedno teplé popoludnie, keď sa tlačil dav, sám Isus Christos nastúpil na túto malú rybársku loďku, aby mohol ohlasovať dobrú zvesť zástupom.

Tretí strom tiež obrali o sen. Chcel zostať vysokým stromom a ukazovať k Bohu. Namiesto toho ho zožali a vyrezali do strašného nástroja na mučenie, kríža. Avšak bol to práve ten kríž, na ktorom bol Isus Christos ukrižovaný, a tak symbol krutosti začal pripomínať Božiu nekonečnú lásku ku všetkým ľuďom.

Tri stromy boli zahanbené, no v Božom pláne boli povýšené.

A presne takto to funguje: keď sa v pokore odovzdáme Bohu,

On dokáže cez nás a pre nás robiť veci väčšie, než si vôbec vieme predstaviť.

O skutočných hodnotách

Sú hodnoty, ktoré vydržia všetko a nezaniknú ani s pohromou ani s požiarom, preto je podstatné, aby si svoj život zameral na pravé bohatstvo.

Kde sa ukladá pravé bohatstvo?

Určite poznáš ľudí, ktorí sa zo všetkých síl usilujú, aby mali v banke tučné konto. Hovoria si - ešte pár rokov poriadne tvrdo budem pracovať, potom odídem z práce a budem

si užívať. Zdá sa mu, že sa zabezpečil na poriadne dlhú dobu. Telo má dostatok, ale duša

vtedy obyčajne chradne. Tvoj život nezávisí od toho, čo máš. Pravé bohatstvo sa nedá uložiť do žiadnej banky.

Ako si mám teda nahromadiť pravé hodnoty?

Vkladnou knižkou pre pravé poklady je tvoje srdce a ruky chudobných. Ak sa chceš zabezpečiť nie na 20 rokov dôchodku, ale na celú večnosť, svoje bohatstvo zveľaďuj s Bohom. Usiluj sa radšej viac byť ako viac mať. Usiluj sa

viac rozdávať ako dostávať. Keď budeš toto robiť, tvoje srdce sa stane tvojím osobným trezorom, v ktorom budeš mať obrovské milióny.

Mám sa usilovať iba o večné hodnoty?

Večné hodnoty musia byť vždy na prvom mieste. Je samozrejmé, že sa musíš starať aj o to, aby aj tvoje telo malo dostatok všetkého, čo potrebuješ pre službu druhým. Tvojím cieľom však nemôže byť

život v prepychu a veľkom pohodlí. Ak máš od Boha viac majetku, tento majetok nepatrí

tebe, ale je určený pre chudobnejších.

O čo sa mám usilovať dnes?

Zastav sa na chvíľu pri mne a porozmýšľaj o tom, aké hodnoty máš vo svojom rebríčku na prvom mieste. Vo svojom živote potrebuješ mať pevný bod. Ak na vrchole tvojho rebríčka je majetok, tvoj život nemá väčšiu hodnotu ako život zvieraťa. Tebe Boh dal väčšie dary, využij ich a budeš bohatý pred Bohom aj pred ľuďmi.

Šibenica

Po svadbe sa princ vracal so svojou nevestou do hlavného mesta svojho kráľovstva. Novomanželia prichádzali v nádhernom koči a cestou ich vítali rozjasené zástupy. Ale na rázcestí pod hradom akoby všetci onemeli. Na vyvýšenom popravisku stála šibenica. Mali tu obesiť akéhosi zločinca. Odsúdenec mal už hlavu v slučke. Princezná sa rozplakala. Princ sa spýtal sudcu, či je možné, ako svadobný dar pre jeho manželku, výkon trestu zrušiť. Sudca povedal len: „Nie!“ „Sú teda zločiny, ktoré nemožno odpustiť?“ vzdychla si princezná. Jeden z princových radcov pripomenul, že podľa starodávneho mestského zvyku sa môže každý odsúdený vykúpiť, ak zaplatí tisíc dukátov. Bola to ohromná suma, ale

kde vziať toľko peňazí? Princ otvoril svoj mešec, vysypal z neho osemsto dukátov. A princezná zo svojej elegantnej taštičky päťdesiat. „Nestačilo by osemsto päťdesiat dukátov?“ „Zákon vyžaduje tisíc!“ Princezná vystúpila z koča a urobila medzi strážami, rytiermi a zástupmi ľudí zbierku. Spolu to bolo deväťsto deväťdesiatdeväť dukátov. A ten jeden dukát nemal nikto. „Pre jeden dukát bude obesený človek?“ zvolala princezná. „Zákon je taký,“ chladnokrvne povedal sudca a dal katovi znamenie, aby vykonal popravu.

Vtom princezná zvolala: „Poprezerajte vrecká odsúdenému, možno tam má nejaké peniaze aj on.“ Kat poslušol a z jedného vrečka odsúdencu vytiahol zlatý dukát. Práve ten, ktorý mu chýbal na záchranu života.

V srdci každého človeka je toľko, koľko stačí na záchranu života. Dobrota, láska a šťastie mnohých ľudí sú ako zhasnuté knôty. Stačí malá zápalka, aby sa rozhoreli.

Zuzka Sadilková

Hospod' Boh dopúšťa pokúšenia na tých, ktorí Ho milujú, aby ich naučil zápasu. Keď Božia blahodať ustúpi, vtedy stúpa oblak pokušení, a človek dôjde až k tomu, kedy si hovorí: „Hľa, Boh ma opustil!“ Tisíce myšlienok, dusenie duše, melanchólia a hriech!

To všetko robí Božia Premúdrost', Svätý Boh, i my sa učíme, že len Boh nás môže spasíť a že bez Boha všetky naše diela sú len špina a slama, ktoré budú rozfúkané už pri menšom vetríku pokušenia a odhalí sa, že my sme len hrdzavé železka, slabé a neschopné odolať ani jednému pokušeniu bez blahodati Svätého Boha.

Blahodať Božej Prozreteľ-

nosti nás takým spôsobom učí samopoznávaniu, to znamená skutočnej pokore, uvedomelej, tvrdej a pevnej, pretože bez nej nebudeme môcť duchovne rásť.

Hospod' na nás dopúšťa zúfalstvo, aby sme boli nútení volať k Nemu so smútkom a žiaľom, aby v čase náreku sa posväcovali naše ústa a srdce.

Všetkému tomu učia pokušenia. Budeme sa modliť, aby nás Boh zbavil pokušení, ale keď prídu, znášajme ich s trepezlivosťou a múdrosťou, aby sme mali z nich úžitok. Preto vo všetkom maj trepezlivosť a spásaj sa.

Z knihy Otečeskije sovity.

Pripravil **Luboš Savčák**

Historici skúmajú vojnové udalosti z mnohých pohľadov. Dôležitosť sa pripisuje tej či onej bitke alebo osobnosti. Starec Kyrill, ako mnohý mladý vojak nasadzoval život kvôli záchrane svojho národa. Prešiel svetovou vojnou. Dnes nám rozpráva, ako vníma on vojnové udalosti. Jednoducho s neochvejnou a vnútornou istotou:

2. svetová vlastenecká vojna bola dôsledkom dopustenia Božieho za naše odstúpenie od Boha, za naše morálne a mravné porušenie Božieho zákona a taktiež toho, že sa v Rusku pokúšali úplne skoncovať s vierou a s Cirkvou. Pred vojnou boli takmer všetky chrámy zavreté. V tej dobe ich bolo v Rusku otvorených už len veľmi málo. Nepriatelia Cirkvi mali tento cieľ - zatvoriť úplne všetky. Podľa Chruščovovho vyhlásenia skoncuju s vierou do roku 1980 a v televízii ukážu posledného popa. Úmyslom našich nepriateľov bolo, aby všade vládol úplný ateizmus. No Hospodin, vidiac tieto úmysly, dopustil vojnu, aby zabránil ich uskutočneniu. Nie náhodou.

Vidíme, že vojna skutočne obrátila ľudí k viere a i vláda sa nakoniec obrátila k Cirkvi. Zvlášť keď vyšiel Stalinov dekrét o otvorení chrámov v Rusku. Bezpochyby práve toto priblížilo Božiu milosť k našej zemi, k našim ľuďom. Isteže je možné podľa

ľudského zmýšľania povedať, že zvíťazil vysoký bojový duch našich vojakov. A bolo by taktiež treba oceniť vedenie vlasti, ktoré postavilo do čela takéhoto geniálneho vojvodu akým bol Žukov.

V minulých dobách dal Hospodin Rusku Suvorova, Kutuzova. V našich časoch Georgija Žukova – bola to Božia milosť. Jemu sme zaviazaní za svoju záchranu.

Taktiež sa u nás podarilo náhle vytvoriť a zdokonaľiť vojenskú techniku. Toto všetko môžeme ľudsky vysvetliť tým, že sa ľudia zjednotili a úspešne pracovali na fronte aj v tyle.

Áno, bolo to tak. Ale silu, energiu a um im dal Hospodin.

Keď som čítal pamäti maršala Žukova, mal som pred očami moment, kde píše o tom, ako bol na začiatku vojny ohrozený genialitou strategických plánov nemeckých generálov. Neskôr sa zas čudoval chybám, ktoré nakoniec urobili. Toto zo svojho pohľadu hovorí Žukov. Ja zo svojho hovorím, že všetko toto bolo dielom Božím. Ak chce Boh niekoho potrestať, vždy ho zbavuje rozumu a privádza k šialenstvu. A takýto človek, ktorý sa najprv zdá múdrom, robí chyby, len čo ho opustila Božia blahodať. Keď sa Hospodin rozhodol pomôcť nášmu národu a našej armáde, zatemnil rozum fašistom a našich veliteľov obdaril chytrosťou,

veliteľským dôvtipom, statočnosťou a úspechom. Hospod' Boh dával silu, energiu a dôvtip našim konštruktérom a inžinierom tak, aby sme dosiahli víťazstvo. Ako sa hovorí: „Nič nie je bez Boha.“

Nešťastie je v tom, že nevidíme Boží zámer a nevzdávame Bohu slávu za to, že prejavil takúto starostlivosť a pozornosť. Je to smutné... Vlastne by sme mohli povedať, že Rusko povstalo z ničoho, vyrástlo do svojej veľkosti len Božou blahodaťou, len Božou silou, zázrakmi. Ale o tom nikto nechce hovoriť.

Koľko milosti dostala naša

zem, keď bola napadnutá. A len nebeská pomoc nás zachránila od úplného zániku. A my sme takí necitliví, že nerozumieme milosti Božej, nechceme osláviť Hospodina. „Bezo mňa, nemôžete nič robiť“ (Jn 15,5). Ale my všetko vzťahujeme len na seba. Hovoríme: „ja“, sme „hrdí“ k svojej záhube. A za to všetko nás Hospodin vydáva nepriateľom, aby sme sa pokorili a nezabúdali Naňho.

V prvých mesiacoch vojny bola naša zem v ťažkej situácii, porážka prichádzala za porážkou. Protivník postupoval bez odporu a došiel až k Moskve, do

Stalingradu. Keď sa Cirkev, veriaci ľudia modlili so slzami, prosili v modlitbách Hospodina za víťazstvo ruských zbraní; Hospodin modlitby vyslyšal a Jeho hnev sa rýchlo zmenil na milosť.

Moskva bola zachránená zázrakom. Ak by boli Nemci smelší – dobyli by ju holými rukami. Moskva visela na vlásku. Skutočne, Hospodin Nemcov zadržal.

Len čo sa začali chrámy otvárať, národ bol uchvátený ohromnou silou a šiel do chrámov. Videl som to na vlastné oči.

Po stalingradskej bitke, keď sme prišli do tambovských lesov na odpočinok, išiel som jednu nedeľu do Tambova. Vtedy tam otvorili jediný chrám, z ktorého ostali iba holé múry. Mal som na sebe len uniformu a vojenský kabát. Duchovný, otec Joann, ktorý sa neskôr stal episkopom Inokentijom Kalininským, povedal tak hlbokú kázeň, že všetci prítomní, koľko ich len bolo, od srdca plakali. Bol to jeden neprestávajúci vzlykot. Stáli sme tam a točila sa nám hlava, tak silné boli slová duchovného.

Určite tieto prosby, modlitby prostých veriacich duší Hospodin vypočul. Verím tomu na sto percent. A Hospodin pomohol.

Prostým ľuďom sa zdá Božia pomoc neviditeľná. Ľudia Boha nevidia, nepoznajú. Ale neviditeľný svet je so svetom hmotným

bezprostredne spojený. Človeka pozdvihuje, dáva mu skúsenosť a statočnosť, úspech v tyle a na fronte...

Spomínam si, ako na začiatku vojny naše tanky a lietadlá horeli ako fakle. Len čo sa objavil meseršmit (nemecké bojové lietadlo – pozn. prekladateľa) – naše lietadlá sa rútili k zemi. Bolo smutné a bolestné niečo také vidieť.

Neskôr v dobe stalingradskej bitky som bol priam uchvátený: „kaťuše“, delostrelectvo, letectvo ovládli oblohu. Tešili sme sa kvôli našej vlasti. V armáde bolo cítiť nadšenie, sláva Bohu, prešli sme celou Ukrajinou, oslobodili Rumunsko a Maďarsko, Rakúsko...

Po oslobodení Stalingradu bol náš oddiel poverený strážnou službou v meste. Nebolo tu jediného celého domu. Bol apríl, slnko už hrialo. Raz som v rozvalinách našiel knihu. Začal som ju čítať a zistil som, že ide o niečo drahé, milé pre dušu. Bolo to Evanjelium. Našiel som si takýto poklad, takéto potešenie a útechu.

Kniha bola rozbitá. Pozbieral som všetky listy a Evanjelium už so mnou zostalo. Doposiaľ som cítil nepokoj – prečo je vojna, za čo bojujeme? Stalo sa mnoho nepochopiteľného, pretože v krajine panoval ateizmus a lož. Ale keď som začal čítať Evanjelium, oči sa mi otvorili. Takúto útechu mi dávalo.

Šiel som s Evanjeliom a nebál som sa. Nikdy. Také bolo to nadšenie. Bol so mnou len Hospodin a ja som sa ničoho nebál. Prišiel som do Rakúska. Hospodin mi pomáhal a potešoval ma. Po vojne ma priviedol do seminára. Zatúžil som po niečom duchovnom...

V roku 1946 som bol demobilizovaný.

Prišiel som do Moskvy a opýtal som sa v jednom chráme, či tu je nejaké duchovné zariadenie. Je, povedali mi, duchovný seminár otvorili v Novo-devičom monastieri. Išiel som tam priamo vo vojenskej uniforme. Spomínam si, ako ma prorektor otec Sergej Savinský dobrosrdečne prijal a odovzdal mi rozvrh vyučovania.

S veľkým nadšením som sa začal pripravovať. Veď som predtým nežil v Cirkvi. Vyrástol som v dedinskej rodine, moji rodičia boli veriaci. Ale od 12. rokov som žil v prostredí bez viery u brata, a tak som stratil svoju duchovno-

st.

Hospodin mi dal veľkú energiu a túžbu! Musel som sa toho veľa naučiť naspamäť. Modlitby čítať po cirkevnoslovansky. Bez ohľadu na námahu som pracoval a učil sa s veľkou túžbou. Horel som.

Pri skúške som dostal naspamäť päťdesiaty žalm. V polovici žalmu – stačí ďakujeme. Prečítal som žalm cirkevnoslovansky. Taktiež dobre. Dostal som najlepšie ohodnotenie. Napísali mi, že som prijatý.

Vtedy som zobliekol vojenský kabát a v kazajke prišiel do školy. My všetci, ktorí sme tam boli, ktorí prišli ako ja z fron-

tu, ktorí prišli z uhoľných dolov, sme boli vychovaní životom.

Stručne povedané, myslím si, že naše neverectvo, naše zabúdanie na Boha a taktiež porušovanie mravných zákonov nie je bez trestu. Neuvedomujeme si, že Boh vie nielen o každom človeku, ale i o každej krajine. Preto bola vojna. Nebolo by jej bez Bo-

žieho dopustenia.

Ak ani vlas nespadne z našej hlavy bez Božej vôle, tak tým viac sa to týka aj vojny. Bola Božím dopustením za náš mravný úpadok, našu bezbožnosť, odstúpenie. Hospodin dopustil vojnu, aby zamedzil nášmu pádu. Pretože sa u nás pokúšali úplne zničiť vieru. Všetky chrámy pozatvárali.

Tak sa stane i v budúcnosti. Hospodin vie, čím pokoriť nepriateľov. Dopustil vojnu a prinútil ich opäť otvoriť chrámy, pretože to národ potreboval.

Dnešný chaos – to je tiež Božie dopustenie. Taktiež vojny na hraniciach Ruska. Keď sa národ nespamätá, nebude sa hlboko kajať, neukončí sa rozklad morálky, budeme nutne niečo očakávať. Ďalšie nešťastie. Je možné, aby teraz v našej zemi, na Svätej Rusi, vládol satanizmus? Čarodejníci, mágovia, hypnotizéri, rôzne sekty. To všetko vzbudzuje Boží hnev. V Evanjeliu sa píše: „Lebo skutočne sa Boží hnev z neba zjavuje proti každej bezbožnosti a neprávosti tých ľudí, ktorí nepravosťou prekážajú pravde“ (Rim 1, 18). Boh nás vyzve: „Spamätajte sa, obráťte sa ku Mne.“ Je strašné, že sme dopustili toto diabolstvo. Nevieť, čo môžeme očakávať, pretože podľa Svätého Písma sedem kanaánských národov bolo vyhubených preto, že sa dopustili klaňania besom (zlým

duchom). Ľudské hriechy – to je slabosť. Ale Boh nestrpí, keď sa ľudia obracajú k temným démonským silám. My sme im otvorili cestu. Ešte nedávno boli konateľia čiernej mágie prísne trestaní. Dnes hypnotizéri číselnými kódmi zaklínajú ľudí. Je to strašné, stojíme na pokraji života a smrti.

Pokiaľ sa nespamätáme, nebudeme činiť pokánie, neodsúdime sami seba a neobrátime sa k Bohu, neunikneme trestu. Zatiaľ Hospodin všetko trpí kvôli veriacim. Cirkev ešte existuje. Modlí sa a prosí Hospodina: nedopušť, prosím Ťa! Boh všetko nečisté zničí!

Človek je si sám vinný, že odišiel od Boha, od Pravdy, že sa zjednotil so lžou. Lož nikdy neposkytne človeku uspokojenie. Lož je lož. Ľudia sa dusia, keď prebývajú v lži. Keď sa obrátia k Pravde, pocítia radosť, život.

Archimandrita Kyrill.

Zapísal Andrej Pečerskyj 1995.

Z mesačníka „Hlas Pravoslavi“ prevzal

jerej Peter Savčák

Makové mlieko

1 liter vody
80 – 100 g maku

Mak necháme cez noc namočený vo vode, ale dá sa to aj bez toho. Zlejeme vodu a mak zalejeme litrom čerstvej vody. Všetko dôkladne rozmixujeme a precedíme najlepšie cez jemné plátno. Nápoj môžeme dochutiť soľou alebo cukrom, ale je výborný aj bez dochutenia. Používame na pitie, alebo tam, kde si recept vyžaduje mlieko.

Mandľové mlieko

1 liter vody
80 – 100 g mandlí

Mandle necháme namočené cez noc vo vode. Keď to nestihneme, tak ich zalejeme vriacou vodou. Vodu zlejeme a mandle olúpeme. Pokiaľ nám nevadí, že bude mlieko béžovej farby, tak to nie je nevyhnutné. Mandle za-

lejeme litrom čerstvej vody

a dôkladne rozmixujeme.

Scedíme najlepšie cez jemné

plátno a môžeme dochutiť soľou alebo cukrom.

Domáce rastlinné maslo

250 ml extra panenského kokosového oleja
4 PL panenského olivového oleja
1/2 ČL soli
1/4 ČL kurkumy

Kokosový olej zmiešame s olivovým olejom, soľou a kurkumou. Pokiaľ by sme mali kokosový olej stuhnutý, stačí ho rozpustiť vo vodnom kúpeli, alebo na radiátore. Zmes je potrebné dôkladne premiešať, aby tam neo-
stali kryštáliky soli ani hrušky kurkumy. Pripravíme si väčšiu nádobu s ľadovou vodou, do ktorej nahádzeme aj kúsok ľadu, a nádobu s olejom do nej ponoríme. Zmes párkrát premiešame. Dávame pozor, aby sa nám do oleja nedostala voda. Zmes asi po 10 minútach stuhne. Ešte raz premiešame. Skladujeme na chladnom mieste alebo v chladničke. Používame ako bežné maslo.¹

Tatárska omáčka z tofu

190 g bieleho tofu
1/4 hrnčeka slnečnicového oleja
2 PL citrónovej šťavy
1,5 ČL morskej soli
2 ČL horčice
2 väčšie nakladané uhorky
1 cibuľa

¹<http://varecha.pravda.sk/recepty/domace-rastlinne-maslo-vegan/35161-recept.html>

Všetky suroviny okrem uhoriek a oleja vložíme do mixéra a zmixujeme. Postupne pridávame olej podľa potreby. Uhorky nakrájame na maličkú kocky a primiešame k hotovej omáčke. Pokiaľ nechceme mať v omáčke kúsky, tak uhorky zmixujeme.²

Zapekané zemiaky s cibuľou, pórom a droždím

1,5 kg zemiakov v šupke
uvarených do polomäkka
2 póry
6 cibuľ
2 kocky droždia
1 l zeleninového vývaru
soľ
čierne korenie
solamyl
olej
šalvia

Zemiaky ošúpeme a pokrájame na plátky. Cibuľu očistíme a pokrájame na kocky, očistený pór pokrájame na kolieska. Cibuľu a pór osmažíme na troche oleja, pridáme droždie a smažíme. Keď začne droždie rozvoníavať, pridáme vývar, dochutíme soľou, čiernym korením a zahustíme so-

²<http://varecha.pravda.sk/recepty/tatarska-omacka-z-tofu/32786-recept.html>

11-12/2012

lamlom. Do hotovej omáčky zamiešame lístky šalvie. Zapekacie misky vymastíme olejom a postupne striedame vrstvu zemiakov a omáčky. Zakončíme omáčkou a v r c h ozdobíme lístkami šalvie. Pečieme pri 180°C cca 40 minút.³

Fazuľová sekaná

2 hrsti fazule namočenej cez noc
2 PL sójovej múky, môže byť aj cícerová
pšeničná múka na zahustenie
soľ
čierne korenie
majorán
sladká paprika
1 väčšia cibuľa
4 – 6 strúčikov cesnaku
1 – 2 PL lahôdkového droždia
1 – 2 mrkvy
4 PL kremzskej horčice
voda
olej

Fazuľu uvaríme, necháme vychladnúť a scedíme. Vodu z fazule si necháme. Fazuľu rozpučíme

³<http://varecha.pravda.sk/recepty/zapekane-zemiaky-s-cibulou-porom-a-drozdin/34523-recept.html>

alebo rozmixujeme. Očistenú mrkvu nastrúhame najemno, cibuľu pokrájame na drobné kocky a cesnak prelisujeme. Všetko zmiešame s fazuľou, ochutíme soľou, čiernym korením, majoránom, paprikou, lahôdkovým droždím a kremžskou horčicou. Pridáme 2 PL oleja, sójovú múku a premiešame. Pokiaľ sa zmes rozpadá, pridáme múku a vodu z varenia fazule, kým nevytvoríme vlhkejšie cesto. Na plech dáme papier na pečenie, ktorý jemne potrieme olejom. Zmes vytvarujeme priamo na plechu do tvaru sekanej a potrieme olejom. Pečieme 30 – 60 minút pri 200°C. Počas pečenia občas pokropíme vodou a 5 minút pred koncom ešte potrieme olejom.⁴

Kokosové ježe

250 g hladkej múky

⁴<http://www.veganske-recepty.wz.cz/recepty/misto-masa/fazolova-sekana.html>

30 g kukuričného škrobu
30 g sójového mlieka
3 PL vrchovate medu
250 g práškového cukru
1 ČL sódy bikarbóny
2dcl vody

Všetko dobre vymiešať a upiecť. Zákusok za horúca porezať na menšie kúsky, tyčinky.

Poleva:

250 g stuženého rastlinného tuku
3 PL kakaa
1/2 kg kryštálového cukru
1 pohár vody

Cukor a vodu uvaríme na nitku a horúci zmiešame s tukom a kakaom. Kúsky koláča máčame

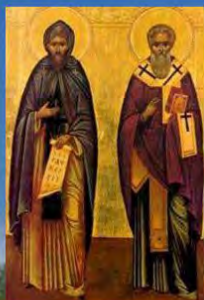

do horúcej zmesi a hneď obaľujeme v kokose.

Pripravila Markella

**Cyrilometodějské oslavy
1150. výročí příchodu sv. Cyrila a Metoděje na Moravu**

**Setkání kultur
Slovanské hradiště v Mikulčicích
24.-26.5.2013**

ZAPOJ SE I TY!

**JSI OCHOTNÝ STRÁVIT PÁR DNÍ PŘÍPRAVOU VELKÉ POUTĚ,
POMOCI HLADKĚMU PRŮBĚHU BOHOSLUŽBY S MEZINÁRODNÍ ÚČASTÍ,
KTEROU BUDE VYSÍLAT V PŘÍMÉM PŘENOSU ČT,
NEJENOM PRACOVAT,
ALE ZAŽÍT LEGRACI A DOBRÝ POCIT Z VYKONANÉ PRÁCE
A SNAD I KOUSEK BOŽÍ BLAHODATĚ, PAK**

Staň se členem organizačního týmu Bratrstva pravoslavné mládeže v ČR, podílejícího se na přípravách a průběhu historicky největších oslav cyrilometodějského jubilea.

Hlavním úkolem bude:

- usměrňování věřících a pomoc s orientací věřících (především jinoslavných) během slavnostní archijerejské Liturgie,
- pomáhat s prodejem propagačních materiálů a dalších věcí ve stáncích,
- být ve správnou chvíli na správném místě... ;-)

Více informací o organizaci a programu těchto oslav naleznete na <http://mikulcice.pravoslavi.cz/> Zájemci ať se nahlásí do konce února na tel. +420 608 377 545 nebo mail bpmcz.info@gmail.com